

DIENES OTTÓ

KOMPOZÍCIÓ KEZEKRŐL

Georgina Fluccus úrhölgynek ajánlom

D. O.

TARTALOM

FELJEGYZÉS ŐSZI DÉLUTÁNON	
TAVASZ	
AZ ÚT	
NYÁRI ÉJSZAKA	
FORDULÓ VILÁG	
MOSOLY ÉS VIRÁG	
ÖNARCKÉP GYERMEKKEL	
ÓDA AZ ÚSZÓKHOZ	
SÁNTA FAUN DÉLUTÁNJA	
A BIZONYOSSÁG OSZLOPAINAK TÖVÉBEN	
Ó KEDVESEM MONDD	
ÖREGEMBER	
SISAK KŐ VIRÁG	
MADÁR SUHAN	
VÁRTALAK DE AZ ÁLOM FELOLDÓZOTT	
NYÁRI VÁZLAT	
ALGIR 1962 MÁRCIUS	
MINDENNAPI PROMÉTHEUSZ	
KOMPOZÍCIÓ A REMÉNYSÉGRŐL	
MAGÁNYOS CÉDRUS	
ÁLOM	
EGYSZERŰ SZAVAK	
KISFIAMNAK KI FÖLDÜNKRE ÉRKEZETT	
GALAMBOK A VÁROS FELETT	
KOMPOZÍCIÓ KEZEKRŐL	
AKI ELTŰNT	
VACSORA NAGYAPÁMMAL	
JELENÉSEK	
LÁTOMÁSOK	
A KÉT TESTVÉR	
KIRÁNDULÁSOK	
Délutáni verőfényben - Télen a Mátrában	
A kakukk	
Álmodban - Máriácska	
Majd egyedül	
GRAMMATIKA	
PILLANATOK	
BICIKLISTÁK	
PAS DE DEUX AVAGY A BÚCSÚZÁS ELŐÉRTÉKE	

MELANCHOLIA

A Hiány Érzete - Magritte Kiállítására - Ősszel Kertben
Meglövetett Fátzán
Mobil - Köztéri szökőkút - Tufapincében
Boszorkányősz - Kőfahallucináció
Leltár figurával
Rondeau azokról, kiknek szájok néma
Az Ólomkatonanapok Felvonulása
A metafizikus feljegyzése - Kodak: The Best Quality
Telegram a kozmoszból - Suppiluliumas pecséthengerének felirata
A Nagy Célok Emlékkönyvébe - Jelzések tana
Egy agyagtábla kibetűzése - Fejfámra - Vagyok
Mát lá tári
Pillanatcsapda - Egy festmény gépies leírása

REKVIEM A SZERELEMÉRT

AZ ÉRTELEM HÚRJAI

I. Ösgörgeteg

II. Méheskocsi

TÁJKÉP MADÁRSEREGLETTEL

VERONIKA KENDŐJE I-V.

VERONIKA HÍVOGATÁSA

DALOK VERONIKA TÁVOZÁSAKOR

IMÁDSÁG SZERELEMFÉLTÉSBEN

TAVASZVÁRÓ FOGANTATÁS

GEORGINA EMLÉKKÖNYVÉBE

A HALOTT PILLANGÓ

EMLÉKKÖNYVBE

AZ ÓDON SZENTJÁNOSBOGÁR

CÍM NÉLKÜL

DANTE A BANTU NÉGEREK KÖZÖTT

VÁRAKOZÁS

TÖREDÉK

ŐSZI JELEK

LUCIDUM INTERVALLUM

KÉRDEZŐ VERS

AZ UTOLSÓ VISSZHANG

FELJEGYZÉS ŐSZI DÉLUTÁNON

1.

Életem titkos szigeteiről
néha felém üzen
egy rég eltűnt pillanat
mint álmokban
vázák
edények
megpenészedett régiségek
patinás szájú ezüstpénz
és egy vízcsobbanás
hogyan jönnek
a színes üzenetek
parányi villanások

2

szép fejem merre röpkölsz
szép fejem merre röppensz
szelíden merre visz a felhő
s dédelget puha álmokkéz
kutatlak földön és égben
fényben a fában a házban
a kőben a sárban
szép fejem felhő óriás
szép fejed merre röpkölsz már
szép hajad körüllebeg már
szép fejed felhő óriás
s csak a szél vár csupán

3

dalra perdül az arany járda
gyémánt cipők koppanása
vízen csobban ezüst kristály
csak az hallik csupán

kicsiny kis tündér hegedül
csobbanó vízben elmerül
boldogság lesz a fájdalom
mert valami fáj nagyon
dalra perdül az arany járda
gyémánt cipők koppanása

4

a varázslat tartott
a város
ezüst színben égtek a házak
ragyogó kontúrokon játszott a fény
a házak csücskei belefűrődtek
az ég láthatatlan áramlásába
az utcákon vibrált az élet
a vidámság élt de hangtalanul
a házak falára kacagott a száj
kapzsi szemek keresték egymást
s vágyakban bukdácsolt a dallam
csak nyüzsgött és nyüzsgött minden
még a házak is nyüzsögtek
mint holmi élőlények
de az ezüst szín egyre halványabb lett
s a városra egyszerre ráömlött a sötét
csak a lámpák ragyogtak szerényen
az ide s tova futkosó emberek fölött

5

magam vagyok s csak a boldogság van
s frigyünk még messze ahhoz...
két kézzel szórnám az aranysugarakat
végigdalolnám a végtelen idő-utat
s mint csengő szárnyaló dallam
körülsimogatnálak

6

aranyak az éjek miket nem álmodok
fájón epedő boldog sóvárgás
de oly jó a közeli...

7

mint inga szála
ing a semmiségbe
énem a messzeségbe

magányos éjjel
álmodva tétlen
szakad feneketlen
mélybe

8

vak óriás csizmám a homály...

9

innom kell mert szomjas vagyok
kristályt karátos csillogó bort
mely olyan mint a jég s az üveg
mely olyan mint hulló őszi délután
innom kell mert szomjas vagyok

a végtelen fényes eget adjátok
mert én tiszta akarok lenni
tisztá mint a kristályok mélye
törékeny mint a finom üveg
áttetsző mint a prizma
s mint a szivárvány sokszínű

adatok innom mert szomjas vagyok
adatok erőt hogy gyűjtsem a napsugarat
mert kell nekem a fény
mert én visszaadom a drága fényt
mert én rajtam törik meg a szivárvány
mert énbennem lesznek színek a fényből

10

egy öreg néne esernyője
leugrott az emeletről
egy kis konzervdoboz
elszaladt az anyukájától

11

aranycsengésű szalmaszálak
álomködös bódulatában
mérhetetlen messzeségekből
kipattanó buborékok
egymást keresztező vonalak
végtelen szabálytalan
mozaik összevisszaság
foszforeszkáló alakok
háromszögmű elmosódások
letérhetetlen messzi
fájdalmas szétmállás
üvegbura csilingje
vakító sugárkévek
a kiterített semmin
ősbarlang és állatvíziók
tetszhalott álom

12

zöld ezüst arany feldöntött festékesdobozok
vörössel rajzolt kontúrvonalak
szivárvány ecsettel festett vásznak
színek zenéje elhangzó ének
a fák meztelensége évmilliók feltárt magánya
szürkeségünk sohasem jajdul arany színekké
minket nem szépségünkért csodálnak a fák
ha csodálhatnak valamiért
ó bár lebeghetnék a föld és a semmi között
s színeimmel tarkíthatnám a pusztaságot
bársonnyá tenném az élők lépteit
vagy fennakadnék a csillagok között
s ott hamvadnék el a tűző nap alatt

13

én más szeretnék nem azt amit a kimért
utakon megtalálhatok
a tudást könyvtárak katalógusai mérik
kezem nem érintheti azt amit végtelen
tudásszomjam kíván
a tudás forrását az ember épített
csatornákon vezeti el

nem
én kiáradó vad folyón akarom megvívni
harcomat ahol a végtelenségnek
nem kötnek számokkal ellátott
cédulát a nyakába
mindig mást akarok mint amit tehetek
vagy tehetnék
a történelem minden éve létrafok
s a létra függőleges az emberi
fogalmak
rendszerében és szédítő
sehol máshol de itt tériszonyom van
csak a létrafokokat láthatom amelyeket
görcsösen szorítok
a panorámát elzárja a félelem
vagy csak festett képeket láthatok melyeken
már megszáradt a valóság
repülni kell tanulnom hogy elhagyhassak
minden támaszt
megváltozott formáimnak nem lehet száma
átélem az élő és élettelen mindenséget
s aztán talán lábra tudok állni

14

csak a tenger szenvedélyében
lobogjak legyek örök szenvedély

15

jaj eljön-e a gyilkos tavasz
mely rothadt gyümölcsöt érlel
s gyilkos fertelem tüzében
égnek majd sebek
s a hitvány akarat
már nem segít semmin.

1957

TAVASZ

Szép és drágamívű szavakat szórok
a szavak aranypénzeit pengetem a homokra
hogy örülj neki
csodálatos amforákat tárok fel létünk ókorából
s újból meglelem a teérted kivirágzó szavak
nehézveretű ezüst és aranypénzeit
hogy örülj neki...

és keress nekem kagylószavakat a tengerek
tavak és folyóvizek vízi világában
keress nekem madárszavakat
szitakötőszavakat
és keresd meg a virágok szavait
az emlékezet szétpattanó burkainak szavait
szórd rám a sosem-sejtett szavak zuhatagát
tárd föl bennem életem romvárosainak megkövesedett szavait
a levegő szavait

és

a színes szavak zuhatagában
kibomlik bennünk emberi életünk tavaszi virágzása.

AZ ÚT

Mélyen él bennem egy út
s mindig előtűnik
emlékezetem völgyeiben s a hegyek lábainál
visszahozhatatlanul és szemrehányón
mert megsajogtatott messzi-fasoros hívásával
de én eltértem ferdeszögben
a hegyekbe vezetett az út
a régmeleg éjszakában
megcsikordulnak a kövek
ott fut most is mint régen
de mélyen és szomorún fészket vert bennem
ez az út
életem útjainak gyűjtőmedencéje.

NYÁRI ÉJSZAKA

Belépek a nyári éjszakába, hús folyó homokparti áramlásába,
és testvérem lesz az éjszakai virágok illata,

a szél erotikus testisége,
a sötétbe öntött világ ezernyi neszezése,
az ösvény fehérsége a patak partján
és a víz-növény-szív összekeveredése.

S a sötétbe borított világ vizeiben tudom csak igazán felmérni
a fény, a nappal megfeythetetlen talányát,
mert az éjszakában az emberben él a nappal.

A színek, a virágok és az ég színei nyugodni tértek, de a Nap,
az éjszaka tengereinek kincseket kereső bűvárja felbukkan
majd, s magával hozza az alvó színeket,
a világosság igazi hangjait.

A szél megremegteti a testem,
s férfias vágyakozás kerget utánad,
a víz-növény-szív összekeveredésében
szép tested és szemed fényessége hív
a nyári éjszaka illatozó fűágyára.

Belépek a nyári éjszakába, hús folyó homokparti áramlásába,
az illatok és hangok formátlan szívébe,
a víz-növény-szív testvéri világába.

FORDULÓ VILÁG

A hegyekből jöttem, oly jól ismerem őket.
Ismerem az erdők rettenetét, amikor már csak
egyetlen keskeny rés marad a reménységnek.
Ismerem a szelíden lejtő völgyek zöld ívelését,
növényzuhataggal benőtt gombaszagú hegyipatakokat,
és ismerem a fészkéből kihullott óriás madárfiókat
és a halott vaddisznó fehérülő csontokkal
keretezett csendéletét.

A hegyekből jöttem le a mezők tágas levegőjére.
Az utolsó dombok lépcsőiről előléptem
s most fürdök a napfény természetes magyarázatában.
És tégedet is meggletelek virágtenger közepén.
Szép barna szemed, magas homlokod nekifordult a fénynek.

Íme leérkeztem hegyeimből emlékeimmel és örömeimmel,
bánataimmal és a világ minden rettenetével.
Nyíladozó szememben új magyarázattal születnek a színek
és hangod tisztasága üzeni életünk tavaszi jóslatát.

Íme leérkeztem és magamhoz ölellek.

És amíg keressük testvéreinket, lassan fordul a világ.

MOSOLY ÉS VIRÁG

Paál Lajosnak

Emlékszel barátom
Suhantak a dombok
És a motor kerekei alatt az út
Csak elindultunk valahová
Hogy telekiabáljuk a tavaszi mezőket
Valamikor évekkel ezelőtt
Egy orgonásnál
Leszedtünk egy őszi virágot
S a városba visszatérve
Odaadtuk valakinek
Mosoly született a szemében
És azóta is minden májusban
Kivirágzik.

ÖNARCKÉP GYERMEKKEL

A tiszai évek emlékére

1

Vidám furulyaszóval vonulok emlékeimmel
Táncot lejteke kecsesen a zöldfüvű völgyben
Meztelen talpam alatt nedves homok mesteri kavicsok
Drága hideg patak áztatja a lábam
És fröccsen a csobbanó hab a páfrányokra.

Megyünk föl a hegyekbe emlékeim és én
Vidám furulyaszóval vonulunk madársereggel
Zöld sárga piros azúrkék hangok úsznak
Bogár-virág-zümmögésben megpihenünk egy hegyélen
Virágok tövében.

Sugárhajú kisfiam viháncol a réten
Riogatja a madarakat simogatja a virágokat
Piciny ujjával letépi a szárról a fejet
És csak csodálja a fákat és a lepkéket.

Szépséges kisfiam virág a rét hajlatán
Madár repülő madár s testvérei a fák
Szemében parttalan csillogás...

2

Lejtem a táncot vidám furulyaszóra
Tisza-testvérem kagylós lapályán
Csónakot reparál vénséges nagyapám
Ez a folyó szívemen folyik át...

Vidám furulyaszóval vonulok emlékeimmel
Táncot lejteke kecsesen szívem Tisza-partján
Kedves földem kedves vizem
Kedves arcaim néznek rám.

ÓDA AZ ÚSZÓKHOZ

Az egri évek emlékére

Csodaszép szellős világ és napfényes gyerekkori csodák között
Tűnnek elő az úszómedencék az uszodák.
Az igazi úszók kék és zöld vizű medencékbe ugrálnak
bolondoznak egymással.
Ugródeszkákról a levegőbe penderülnek és megszálltatóztatják
a világot.
És a pezsgő vizekből ezüstös buborékokat eregetnek a felszínre.
A vízben nincsenek ösvények és utak s csak versenyekkor
parcellázzák fel a vizet.
Szívük minden melegét és testük minden erejét beleadják a nagy
versenyekbe és a győzelem után jól megszorítják a lányok
derekát és a lányok a fiúk derekát.
Karuk lábuk mellük izmai megfelelnek a halak uszonyainak és a
madarak szárnyainak.
A víz korlátolt lehetőségéből kijuthatnak a világ korlátlan
lehetőségébe a világ nagyvárosainak úszómedencéibe.
Az úszók ezek az izmos szép szál fiúk és lányok a vizek
örömmünnepének glóriás bajnokai.
Csak ne kíméljétek a vizet mely még medencébe szorítva is őrzi
az ég színét és a szédítő mélységek ígézetét.

SÁNTA FAUN DÉLUTÁNJA

Ölelkezem veled mert szeretlek
az erdők egy rejtett tisztásán
hová már a félelem sem jut el
és összekeveredsz mindennel
amit mindig magammal hordozok
emlékeimmel látomásaimmal
képzeletem cirkuszi szaltóival.

És a szív dobbanásaiban
összeolvadsz a zölddel
az illatozó ibolyaszőnyeggel
és egy magasságból jövő madárhanggal.

És egy fa tövénél fehér virágok zuhatagában
az ibolyák halk szavú illatában
a bogarak földízű zümmögésében
alumínium-csillogású városok emelkednek
a hegyek kontúrjai fölé.

Itt fekszik az öröm és a buk fencek prófétája
a fájdalom prófétája
s a rajta végigsugárzó örömtől szólni sem tud.

Városok városok
elérhetetlen városok
még a gombák különös szaga is felidéz benneteket.

Beleültem veled ebbe
az egyszerű zöld örömbbe.

S e próféta nem menekül sehonnan
sem embertársaitól
sem csodálatos városaitól
sem fényszagú tengereitől.

Kilépett az észkonstrukciókból
és vadlovakat hajkurász
ölelkezik azzal akit szeret
rejtett zöld tisztás teraszán
műholdak és szuperlövegek
alatt és fölött.

És csak kicsorduló örömet
adnak nekem a kövek
mik kibukkannak a fűből
s rajtuk mit fedezek fel én
torzót ösképzeteket arcélt
megoldást nem hoz csak örömet
boldogan írom a mezőn
veled a köröket.

Városok. Zene...
Szeretlek.

A BIZONYOSSÁG OSZLOPAINAK TÖVÉBEN

I

Távolságok gömbjei
A Bizonyosság oszlopai
Az utak egyenesei
Melyeket valahol bekerít a kör
Hol élsz
Valahol itt
A földön állok
Lábam alatt fekete barna fehér
Megjárt távolságok füves és kopár tömkelege
Agyam parányi körkerületén belül.

II

Halmozom egyre csak halmozom utaimat
A hegyek lábát és gerincét
Völgyekbe gyűrődött hegyoldalakat
Az éjszaka-csillag-patakokat
Egyre halmozom emlékeimet
Egyre halmozom kézszorításaidat
Az öleléseket a csókokat
Nagyapám megaszalt emberalakját
Cipekedéseit
S a számlálatlan evezőcsapást
karjaiban
Anyám lábmozdulatait varrógépe pedálján
Barátaim szavait
Az elérhetetlen kilométereket
A vizek mozgását és nyugalját
Halmozom egyre csak halmozom a hajak színét...
Táguló körkerületemben
Távolságok gömbjei alatt
A bizonyosság oszlopainak tövében heverészve.

Ó KEDVESEM MONDD...

A cserépben nevelt hazugságokat
eltemeti az idő pora,
Ó kedvesem, mondd, mi marad meg
belőlem neked...
A kövirózsa a hegyoldalon?
Emlékszel
Ketten vándoroltunk
Víztócsa az estébe olvadó mezőn?
Emlékszel
Sárga virágú ágakat törtünk
Messzire dobott kő parabolikus íve?
Emlékszel
Elfutottál az erdő széle felé
Mert a cserépben nevelt hazugságokat
eltemeti az idő pora,
ó kedvesem, mondd, mi marad meg
belőlem neked...
Lányom a lapályon s a homokon rekedt kagylók
menekülésének labirintusa?
Emlékszel
Tüzet raktunk a folyóparton
Talán egy ölelés a fák éjszakájában?
Emlékszel
Szarvasok repültek át a hold mezején
Világító bogár a fű között?
Emlékszel
Az éjszaka hangtalan félelmében
kanyargott az országút...
hegygerinc
cikázó halraj
torzó a kövön...
mi?
Mert a cserépben nevelt hazugságokat
eltemeti az idő pora.

ÖREGEMBER

A sarkon az árokban mezei virágoktól
zöld füvektől körülvéve pompázott
azon a tavaszon is az aranyeső - tömött
sokágú bokor volt, mindig megcsodáltam:
szerettem - fény fürdette, harmat mosdatta
sejtelmes májusi éjszakák töltötték meg
a természet olvashatatlan titkaival
az akácvirághoz hasonló lazán csüngő fürtöket
- és egyszer csak
ott volt mellette az öregember:
háta meggörnyedt a vénségtől, lába karika
lett és reszketeg: túl sokat lovagolt
az idő kegyetlen szívű paripáján -
csak állt
a sűrűvesszős bokor mellett
némán csendben fényben fürödve
reszketeg térde meghajolt, keze tétován
tapogatott az ágak felé és jókora csokrot
gyűjtött botot tartó bal kezébe -
a bokrot azóta kipusztították
az öregember pedig örökre eltűnt.

SISAK KŐ VIRÁG

A domboldalon a forró fényben
A kő a magány zárt világa
Száras fű zümmögésében
Virágok fakó színeiben
a nyár.

Átjár a boldogság
Füves vigasztalása
A fény a levegő
Kő Virág.

S előbukkan a sisak
Mészkő közül
Rozsdás foszladozás
Az élet múzeumából.

Megperdül a fényben
Sisak
Kő Virág

A forróság hullámaiban
Rezeg a világ.
A sisakból elszállt már
A kiáltás.

MADÁR SUHAN

Mikor madár suhan az esti szürkületben
a névtelenség tollas nyílve szeje
s pályája ívéről egy pillanatra kibillen
majd hangtalan manőverrel vág egyenesbe
s csak a szárnyak mozgása a hang
akkor panorámává tágul az értelem
s valahol messze érzem a fészket.

VÁRTALAK DE AZ ÁLOM FELOLDOZOTT

Már csak emlékedet érzem
s vele messze kószálok
a réteken a fák között
ahol jártunk hajdanában
ott az erdők ligetszerűek
s a szépszájú ibolyák
illatzuhatagában
szétporlasz lassan
ott messze ledűlök a fűbe
halott csigaházak magánya szorít
s lehunyt szemem akváriumában
színes halak szelik a vizet
a fáradtság nagy hullámokban elönt
vártalak de az álom feloldozott.

NYÁRI VÁZLAT

Valami bukfencet vet bennem
Beleszédülök a lankák végtelenjébe.

A vidámság antik bronzkardját suhogtatom
Sisakom a fűbe messze lerepül.

S e virágban álló zöld örömben
Te is itt vagy e tág levegő-kupolában
Lankák madártávlatában bújkálsz.

Az ég kék tengervízében
Úszik az idő cethala.

Dörögve ível a horizontról
Sugárrepülőgép-szigony
S a halál végzi
Hajmeresztő trapézmutatványait
E roppant levegő-kupolában.

ALGIR 1962 MÁRCIUS

A Rue Denfert-Rochereau kövezetén
halott fekszik
épp egy *boucherie* előtt
szürkén a földre ragasztotta
a gravitáció.

Újságot borított rá
kifolyt agyvelejére
egy könnyörületes járókelő
oly mindegy kicsoda.

Fehér lapokat a halottnak
fehér szemfedőt
a csodálkozó vérbe és
a szürke mocsokba mártva
a rendbeszedett gondolat
eltakarja a halott szétlőtt arcát

a könnyörületesség
és a semmitmondás
vérbe és mocsokba mártott
fehérségével.

MINDENNAPI PROMÉTHEUSZ

*„Egy ellenállónak kivágják a máját”
Dél-Korea 1962*

Emberkeselyű szorgoskodik
és négy segíti társát
kettő nehéz lábbelivel tapossa a földre
Prométheusz karját
kettő izmos karokkal szorítja a földre
Prométheusz lábát.

Kínos erőlködéstől porzik a föld.

Emberkeselyű
mindennapi hóhér
késsel vágja már Prométheusz húsát
erőlködve szakítja ki máját
s levegőbe röppen az emberi test melege
a máj a szív a belek melege
a vér melege

örökre.

Íme a mindennapok Prométheusza
kegyetlen ordításra ferdített szájjal
az iszonyat torokroppantó némaságával
megteremti a mindennapi mítoszt mibennünk
a mindennapi emberek testvéreiben.

KOMPOZÍCIÓ A REMÉNYSÉGRŐL

ÉJSZAKA

Az éjszaka árkaiban a törvény gyakorlatozik
s az ébrenlét álmában tompán dörrennek az ágyúk
az értelem fészkeiben megdermednek a madarak
a borzalom bivalyai settenkednek a sötétben
a félelem feneketlen kútjában
belezuhanunk a háború dimenziójába.

HAJNAL

Te még anyád alvó nyugalmaiban ringasz
emberi képzeletünk íveket feszítő világában
kisfiam merre mentselek az éjszaka árkaiból
a napfény boldogságában menetelő világra.

REGGEL

Birkózunk a félelemmel mint Jákob az angyallal
a reménység dárdáit döfjük a bivalyok szügyébe
mert a félelem még nem a halál
s ha kisüt a nap kilépünk a háború kriptájából
és üzeneteket küldünk egymásnak
a Föld zöld árkaiból és dombjairól.

MAGÁNYOS CÉDRUS

(A Csontváry-kiállításra)

Ez a művész lelke
és a szeme is mely örökké néz valahonnan
mint valamikor a Mindenhatóé
a szeme előtt tárulnak fel a színek
a Mindenség színei
az elérhetetlen fájó színei
és a szenvedés megtestesült alakjai
és valahol itt a keze is
a mozdulatok megszáradtak a vásznanon
és kemények lettek mint a csontok
a kéz epekedő szem testvére
finom vonalat húz a szem ecsetjével
a cédrus ágai
melyek levélvégződése
a lélek kizöldült tapogatói
valamit várnak
mindig várnak
és a hegyek egek növények
zöldek sárgák narancsok kékek
barnák lilák kagylószínek
fogalom nélküli színek
üzeneteit jeleit várják
a művész élő fatörzse
benne rekedtek a szárnyak
és kinyomakodtak a madárfejek
nem kaptad meg a feleletet
pedig megszólaltak az egek
és suttogó hangokat adott egy hegyi ösvény
a félelmetes sötétség bekeretezte
a fények négyszögeit
és az átszellemült arcok elindultak
a dombok felé valami kinccsel
az agyagkorsókban
Sorsomhoz kürtszó kellene
a hangok már elenyésztek
és maradt a döbbenet
hegyek fák egek
nem találtad a kulcsot
mellyel kinyithattad volna az álmokat

valahol már nincsenek szenvedések bűnök
és arrafelé néz a szemed
és arrafelé nyúl a kezed

és lelked kizöldült tapogatói
tested pusztulása után is
örökké várják az üzeneteket

1963

ÁLOM

hogy erre gyere

apró cserjékkel és ritkás fákkal borított domboldalon álltál
s úgy tűnt keresed az utat mely elvezet valahová
szemed körüljártattad
tekinteted megpihent fákon és virágokon
az utat azonban sehogyan sem találtad
pedig ott volt melletted
elűtött kopárságával környezetétől
és én újra kiáltottam
hogy erre gyere

Mert én kívülrekedtem a domboldalon és csak a remegést
éreztem mely közelségedet jelezte finom műszer
és hajad mely válladra omlott és csendesen lebegett
hajad élő puhaságát éreztem az álmoképben
és én újra kiáltottam
hogy erre gyere felém
tégy néhány lépést az út felé
mely átvezet a tisztásra hol álltam

te meg mosolyogtál és keziddel megsimogattad a levegőt
aztán véletlenül ráléptél a hozzám vezető útra
jöttél mosolyoddal szélben lebegő hajaddal
fölemelt jobbkaroddal

felém jöttél és elmentél mellettem
a fájdalom zuhataga omlott le rám
de már nem tudtam szólni sem kiáltani
mert elmentél mellettem mosolyogva és lebegő hajjal
s nem messze újra megálltál fák és virágok között

újra kiáltottam hogy erre jöjj felém
mert éreztem erre indulsz megint...

EGYSZERŰ SZAVAK

*„...az emlék-flotta nem közeledik ma sem
partunkhoz ellenségesen.”*

Donald Davie

Emlékeink nyájai összeverődnek már
s velünk járkálnak útjainkon;
a szobák, ahol szeretjük egymást,
nem hullanak a semmi tengerszemébe;
a hegyélek és a völgyek megszelídülnek,
a közös utak rajzolatja egybefonódik,
s megszületik bennünk valami,
mi csak kettőnké a világban,
és nem hasonlítgatjuk egymást
soha nem találkozó párhuzamos egyenesekhez.

A szelíd nyájak körül settenkednek
az eljövendő emlékek maszkba bújtatott
dárdás ellenségei is,
és jaj, kedvesem, melyik fordulónál
bukkannak elő és rázogatják majd dárdáikat,
s az értelem virágai nem porladnak-e el
a félelem vihogó szörnyeitől?

Mily erőre lesz majd szükség,
hogy emlék-nyájaink együtt maradjanak
és szét ne széledjenek a kétségbeesés völgyeiben,
s hogy fel tudjuk terelgetni életünk
hegyvonulataira,
a napra,
a világosságra,
a képzelet zsengefüves mezőire?

Emléknyáj, emlék-flotta...

A flotta is csak a képzeletben sérthetetlen,
s a tenger is csak ott maradt nyugodt,
s jaj! nem kerül-é kövek alá
félve bimbózó életünk virágbokra?

De mégse félj, kedvesem,
mert mi is leheveredünk majd az emlékezés gyepére,
s nyitott szemünk előtt nyájban vándorolnak éveink.

KISFIAMNAK KI FÖLDÜNKRE ÉRKEZETT

Csak én tudok rólad
meg anyád
meg barátaink
más senki
és mégis mindenki
mert mindenhol megszületel te kisfiam.

Te már a neutron jegyében születél kisfiam
bűvészek varázslók mágusok jegyében születél
a százlábú szenvedések nyüzsgő rengetegébe
de beleszülettél a jövő
végtelenbe portyázó legényei közé is.

Kisfiam mit terítsek föléd?
Egy csokor bimbózó ágat
mosolyok kagylófényű egét
kézfogások ringó hálóját
nevetések csillámló szitakötőit?

Mit terítsek föléd
az üvegpalaták
neutronbombák
űrrakéták
jól elgondolt kompozíciójában?

Milyen válogatott halált készítünk neked
apád
anyád
barátaink
meg mindenki
ebben a
három
sánta
lábon
táncoló
világban?

Milyen előre megszerkesztett kristályát a halálnak
a csillagok rácsozatában?

A csecsszopókból lesznek a pusztítás szögletei
de a jövő végtelenbe portyázó legényei is.

Hát megérkeztél földünkre kisfiam!

Madarakat virágokat dombok zöldjét
szavak melegét hintem föléd
mégis mindenek ellenébe
hogy keringjenek immár emberi lényed fölött
s legyenek bolygóid hűséges társaid.

Csak én tudok rólad
meg anyád
meg barátaink
más senki
és mégis mindenki
mert mindenhol megszületel te kisfiam.

GALAMBOK A VÁROS FELETT

Jóleső izgalom tölti el minden idegszálát. A gyermek sejtelmes jelenléte különös érzéseket kelt benne, szünni nem akaró lázban éli napjait, gondolatban újra átsuhan mindenben, ami övé volt valamikor. Ez a remegésnek tűnő állapot, ez a legbelülről felszínre szivárgó izgatottság egy időtlen mélypontból sugárzik szét a lírai pillanatok jóleső bódulatában: suttogó falevelek, virágoktól és madárrajoktól pihegő királyi lombkoronák, a mezőn tovatűnő rétisas árnyéka. És az ősálmom tücskei, a láthatatlanból gyűrűző monoton muzsikás imádkozás a láthatóság azúrkék kupolájában. Galagonyavirágok sűrű illata, tavaszi gólyahírszigetek harmatos sáfrányszíne, kikericsok lila suttogásai egy kis dombocska-halmocska időnkívüliségében, titokzatos erők áthatásainak egy örök pillanatba zárt buborékában. Még alig történik valami, de már minden ott várakozik a fenséges pillanatok oly sokat ígérő kulisszái mögött.

Már itt is vannak. A fiúcska meg a férfi. Az utcában. A férfi gyermekkorának utcájában. Igen, az utcában. Gyötrő szenvedések, sötét félelmek és tragédiák emlékekkel kísértő alagútjában. Örömök, csodák, látomások, vágyakozások meleg napfényében. Az aprócska szoba és a szűk konyha. Az otromba szekrények, az elaggott ágyak. Sápata muskátlik a felpúposodott festékű ablakokban. A szemet újra megismerni már nem tudó, porlepte könyvek, az elhagyott mesevilág: a bélyeggyűjtemény. A penészbe és patinába temetkezett régi pénzek. Az örök homályba hanyatló hajdani szegény világmindenség. De most mindent újjá kell varázsolni, mindent újra elevenné kell tenni. Újra fel kell fedeznie, átadnia, a fiúcskával megosztania az új életre vágyó hajdani soványka kincseket. Mint egy hiánytalan leltárt. Neki már búcsúzás, istenhozzád, a fiúcskának még minden jövő, tágra nyitott, szárnyas kapu. Így öröklődnek át szinte észrevétlen és csendben a dolgok. Az élet dolgai, maga az egész élet. De minek is bolygatni a múltat? Jobb lenne talán, ha eloszlna mindörökre, s a fiúcska indulna a maga útján. Mégis. Mert folytatni akarja önmagát, önmaga igazi képmását. Át akarja menteni egy másikba a derűt, a jóságot, az áhítatot, a tűz ropogását a tűzhelyben, a puha csendben surrogó hóesések szeplőtlen suttogását, az önfeledt gyermekkori kirándulások világfelfedezését.

Készülődnek. Előkerül a szekrény mélyéről az elnyűhetetlen, kifakult hátizsák. Még ki lehet betűzni rajta egy idegen férfi nevét. Hajdani gazdája itt porlad talán Európában egy jeltelen sírkereszt alatt, vagy egy virágokkal telezsúfolt temetőben. Vagy talán a Csendes-óceán egy eldugott szigetén? De most nem az a feladata, hogy a történelem dohos kulisszatitkai között kutasson, hogy átadja magát a marcangoló egyetemes fájdalomnak. Most nem. Hanem az, hogy felfedezzen a fiúcska számára, s bizalommal töltsen meg az ismeretlen jövő iránt.

A kisállomásra a váron keresztül is lehet haladni, s ez az emlékekkel legterhesebb út. A városvégi utcácska végén már ott is a vízmosás alján futó agyagos kociút. Örökre kihűlt edények talajba fűrődve, megszámlálhatatlan emberelhagyta, lelkét vesztett tárgy. Nostalgiajának. Szőlősök, gyümölcsösök, orgonasövények, vadszilvafák. Megismételhetetlen ismétlődések sorozata. Elöl, a távolban, az általa jól ismert nyergeshegy. Ha majd megmásszák, felmennek a kilátóba is. A kilátóra, ismétli önfeledten a fiúcska, a kilátóra, arra a magas hegyre. De először még a vár következik, s csak azután a hegy. Vissza kell pörgetni még az eseményeket. A fiúcska már vágta is a kövezett várút magasában tornyosuló kapuvárat felé. Kiérnek az északi oldalbástyára. A fiúcska lekuporodik egy szellőzőnyílás kövére, előkerül az első kenyérszelet, majszolgatni kezdi önfeledten, mindenről megfeledkezve. Mintha csak egyedül lenne a világon, a ragyogó napfény sugaraiban. A napkorong már valóban melengető fénnel árasztja el az alant elterülő, dimbekre-dombokra telepedett, piros cseréptetős kisvárosi házakat, egész utcákat lehet látni teraszosan egymás fölött. Fészerek elaggott kocsikkal, sovány lovakkal, ólak,

galambdúcok, göcsörtös gyümölcsfák poros udvarokon. A századok mélyéből kisurran egy öreg, feketekendős parasztasszony, puttonnyal a hátán. Tufába vágott borospincék távoli hűvös lehelete. A férfi leheveredik a várfal langyos kövére. Körülötte a lenyűgöző gyermekkori panoráma. Elmélyülten szemléli a látványt, újra boldogság járja át minden ízét, de ebbe a boldogságba bizonytalanság érzése is keveredik. Az emlékekben bennlévő és az emlékeken kívül rekedt felemás állapota. A fiúcska békésen játszadozik a várkiszögelések útvesztőiben. Egy templomtoronyban varázshang csendül. Aztán szinte susterog a csendesség. Galambszárnyak csattannak. A tökéletes mozdulatlanságba mozgás keveredik, de az összhatás nem változik. A tárgyak magukba isszák a sugárzó napfény ünnepélyes nyugalma és időtlenségét.

Tehát épp ebben a pillanatban egy nagy csapat galamb emelkedik a levegőbe, a látható és láthatatlan galambdúcból. Mintha összebeszéltek volna, oly egységesen. Megpendülnek az időtlenség húrjai. Az alkalmi, de öröklétű galambsereg a magasba lendül, selymesen éles szárnycsattogással, fel a határtalan, nevesincsen kékségbe. A távolság mintha álmon keresztül szűrné a madárszárnyak csattogását. Jobbfelé húznak a magasba, majd hirtelen még feljebb vágnak függőlegesen. Aztán egy váratlan fordulattal bal felé, zuhanórepülésben hullanak a lent megbúvó tetők felé. Suhognak, csattognak a szárnyak, a hangok el-elsejlenek a füléig az azúrkék csendességben. Aztán élesen kivehető, kristálytisza csattanások szakadoznak le az égben működő örökmozgóról. Mintha egy galambgalaktika végezné kötelező természeti mozgását tágra nyitott szeme előtt.

Most néma csend: csak maga a mozgás lüktet tovább. Megállíthatatlanul. A körök megszámlálhatatlanul. A galambok ivadékaikat tanítják a repülés fortélyaira? Az átöröklés égi örökmozgóját látja és kémleli két szemével. S a galambok jelene nem ér véget, úgy érzi, soha többé nem ér véget, s itt kell örökké feküdnie, megdelejezve a vár kövein. Megszabadíthatatlanul és megszabadulni nem is akarón a természet bűvészmutatványától. Bizonyosság önti el: ezek az állatok a kicsinyeiket tanítják röpködni. Megint bizonytalanság: vagy egyszerűen saját diadalittas gyönyörűségükre róják az égi köröket? Szeme fáradhatatlanul követi a szárnyas állatok akarva-akaratlanul szabályos útvonalát. Egyszerre éber álomba hanyatlik, a gondolatok süllyednek benne, minden vélt és valós fájdalomtól megszabadul. A galambraj tökéletes gépiesége, s mégis eleven, élő lüktetése. Szeme még látja a jelenetet: igen, az ott a vezérgalamb. Egy másodperc töredéknyi része, és máris hull alá, a másik irányba suhanva újult erővel. A többiek pontosan utánozzák legparányibb kibillenéseit is. A fiúcska szól hozzá valahonnan. Mióta is fekszik az idő és az időtlenség mezsgyéjén? A mozdulatlanságot sugalló meleg térben a galambraj szünni nem akaró körfutamai. A legmagasabb ponton, az örökmozgó holtpontján, vagy inkább e pont előtt közvetlenül, amikor néhány métert kőként zuhannak alá, hogy azután a zuhanás pillanatnyi kábulatából kiemelve magukat, sima suhanással új irányba csapjanak, kettő közülük, a fölös lendülettől hajtva, kilendül a rajból. A raj újra zuhan, majd egy szempillantás alatt belevág a megszokott körbe. A kettő, megzavarodva, kiszakadva az öntudatlan közös mozgás lendületéből, egymást is elvesztve, csak többszöri próbálkozás után találja meg a számára közös röppályát. Most már nincsenek teljesen egyedül. A többiekéhez hasonló köröket írnak le, igyekeznek őket mindenben utánozni, de valami egészen apró hiba minduntalan belecsúszik a számításukba: a csoport elérhetetlennek tűnik. A vezérgalamb már észrevette két társuk kiszakadását, s minden igyekezetével azon van, hogy visszanyerje őket. De meg hiúsulnak a próbálkozások. Ketten továbbra is egyedül vannak a végtelen térben, a végtelen és korlátatlan szabadság birodalmában, ösztönös sóvárgással a többiek iránt. A kiszakítottság, suhan át a férfi agyán. A határtalan sóvárgás az egybeolvadásra. Feszülten figyel. Egy tucatnyi újabb és hiábavaló kísérlet után végre egyesül a galambraj. S újra beindul az égi örökmozgó.

Újfent időt üt az óra valamelyik toronyban. Galambok a város felett, galambok a város felett. A galambok a város felett megtanítják egymást repülni...

A hegy ezen az oldalon a legmeredekebb és a legtitokzatosabb. Eddig még sohasem szánta rá magát, hogy ezen az oldalon kapaszkodjék föl. Így most módosítania kell eredeti tervét, mert a fiúcska megmakacsolta magát. Ő ezen az oldalon akar fölmenni a hegyre. Engednie kell kívánságának. Már ő is át akarja adni saját akaratát. Az apró lábak alig birkózhatnak meg a bozóttal, de a férfi most nem nyújt segítséget. Hadd tapasztalja a fiúcska saját választását. De dohog magában. Nehéz felfelé kapaszkodni a kőfolyamon. Erőlködve ügyeskednek egyik körül a másakra. A férfi már a kifulladás határán van, a gyerek is alig mozgatja elcsigázott tagjait. De összeszorítja fogait, és csak azért is kapaszkodik. Nem akarja elárulni választását. Meg akarja őrizni büszkeségét. Szégyenszemre a férfi veszíti el fogyatkozó türelmét, s váratlan hirtelenséggel kemény szavakkal ripakodik a remegő fiúcskára. A szívdobogástól hangos csendben a szavak fülsiketítő kiáltozásnak hatnak. Mélységesen elszégyelli magát, s jóvá teszi a majdnem jóvátehetetlent. Megcsendült szavakkal kér bocsánatot a remegő kis testtől. S ekkor rájuk zúdul a tetőn a napfény és a virágok sűrű illata.

Az előttük tornyosuló kilátó lábánál egy pillanatra megretten. Először óvatosan, félelemtől görcsbe rándult gyomorral maga előtt tolja a fiúcskát. Az apró ember még nem ismer veszélyérzetet. Tudomást sem vesz a mélységről, amely alattuk tátong, de a férfi iszonyodik a bukástól. A második emeletnél a fiúcskának a nyakába kell kapaszkodnia, s így indulnak tovább. Egyre feljebb, az egyre szűkülő nyílásokon át. Végre átbújnak a legfelső nyíláson. Az utolsó szint alig nagyobb egy jókora árbockosárnál. Szédülnek, de a lenyűgöző kilátás legyőzi félelmüket. Mintha egy repülő szerkezeten ülnének, amely talán megállás nélkül szállítja majd őket egyre tovább és egyre tovább. S amott, a messzeség csillámló álmában a galambok rendületlenül ismétlik régi útvonalukat. A fiúcska felkacag, ragyogó szemmel néz körül, majd kér egy hamvas piros almát, és jóízűen beleharap...

KOMPOZÍCIÓ KEZEKRŐL

Hegyek síkságok városok felett gigantikus kezek
nőnek ki

a határtalan messzeségekből.

Testetlen kezek eltűnt testvérek kezei

Nem érezték még egymás melegét

A vér lüktetését

Az összefonódott ujjak testvéri szorítását.

Világtalan kezek tapogatnak

Hegyek síkságok városok felett.

Magányos kezek bolyonganak

Nappalokban éjszakákban.

Kezek

rájuk kövesedett a vér és a könny

és az utolsó ordítás

Kezek

melyekben porladó preparátummá aszalódott

halvány gladiólusz zöld mirtusz-ág

Kezek

fehér galambok kihűlt fészkei

Gigantikus kezek keresik egymást

Testvérek kezei.

AKI ELTÚNT

Remegő pontba sűrűsödik össze
Megleli fészket szívem egy fán

Zuhatok sejlének fel
Az éjszaka fekete-fehérségében

Szerelmem az arcod...

Szelíd hegyoldal
Liget a halál küszöbén

Tavasza fészkel szerelmem
Harmatos friss zöld fű
Zsenge virágos ágak
Fehér sárga lila virágszigetek közé

Szerelmem eltűnt az arcod
Eltűnt a hangod...

Kővé dermedt szobromban állok
Virágtalan évek kövesútjain

VACSORA NAGYAPÁMMAL

A köpönyeg-ajtó
Azután az üveges-ajtó
Kopott lóca két oldalán karfával
Vödör és kanna pléhlavór
Papírral beborított hokedli
Mellette régi zöld katonaláda
 halászlé aprócikkek Noé-bárája
 hálótűk ólomdarabok szögek
 egy nagy darab szurok
 gordiuszi zsinór- és hálósomó
 két különféle reszelő
A katonaládán kopott kabát
Fatöknél másik kopott kabáttal
Kenyér két tányér lebbenceleves
Kibicsaklott nyakú hold-forma bicska
Szögön kiszáradt svájcisapka
Kinn az ámbitus kőlába tompán dobbant
S nyikorogva megindul a Göncöl-szekér

JELENÉSEK

- n°1 elér elér
 menekülj
 összemorzsol
 kínomban
 zöld ágak
 sarjadnak belőlem
 és
 virágok
- n°2 fel fel
 egyre magasabbra
 nincs határa
 mégsem tűnik el
 két atomágyú
 követi csövével
 halkan
 és
 észrevétlen
- n°3 a legutolsó perc
 jaj madár madarak
 arc arc arc
 szerelmem
 iksz millió tonnás
 ólomkockák
 csapódtak össze
 hőstelen halál

LÁTOMÁSOK

A hazug állatok felbőgnek
mérhetetlen tetemek torlaszolja el a Hold útját
halott harangok foszlanak csillagködökbe
hazug állatok ürülékei
ellepnek bűzbe borítanak sötétbeholt városokat

Szívek
élettelen
kőként zuhannak
nemlétező jövődőkbe
csend szakad le
négyfelé vágott fej
anya kezében csontváz
gyermeke

Hatalmas állatok ráznak hátukról hegyeket
az éjszaka süllyedő szigetén
holdak napok felé tátogatják
rettenetes pofájukat
lépéseik beszakítják síkságok csontfagyott burkát
kövek lapulnak merevedett félelemben
gyermek sikolya hal el a végtelenben

Darab málló szikla az ember
lehull elenyészik
megkövesedett keze reménye

Fájdalmak kínok sikolyok értelme
lebeg valahol
a csillagok halott valótlanágában

Faragatlan kőlovak
kőemberek
rohannak égő hegyek taraján
gyengehúsú asszonyok gyermekteli hasán
vérthabzó vizilókentaurok
robognak férfiak gőzölgő beleiben

égő hegyek
lágló vizek
szenes kezek
gyermekfejek
asszonyemlők
halotti szemek
gépcsontvázon
halál
kifestett vén
sakál

II

Hová rohansz harci szekereden
mezítelen testtel
hegyek bozótjában
vad patakok völgyes poklaiban
kiérsz a hegyekből
s már várnak rád borotvaéles dárdák
gyermeked asszonyod leölt testére dobják
vérző testedet

III

Csöppnyi kisfiú hintázik
a boldogság kék zuhatagában
zöld gyepek dédelgetik
tisztá patakok itatják
ugrándozik
bukfencet vet
s virágok színes öbleiben megpihen
virággá változik
napfénnyé
kristálytisztá levegővé
szívemből kirepülő boldog madár
e kisgyermek
kisfiam.

A KÉT TESTVÉR

(Picasso festménye, Basel, Kunstmuseum)

Az idők végtelensége óta sóvárgott szeretet
rózsaszín szigete ez a földöntúli szépségű festmény
e testvérpárral.

Mindketten meztelenek a meztelenség legősibb
tisztaságával és egyszerűségével, a ruhadarabok
hazugsága szétoszlatná e két emberi lény
legvégső összetartozását és kiszolgáltatottságát.
A nagyobbik arcán ott tükröződik az ember
minden aggódása és aggodalma, szeretete és felelőssége,
s mindezt időtlen fénybe burkolja az értelem napvilága.

Jobb kezével féltő óvatossággal kapcsolja ujjait
testvérének nyakára kulcsolódó ujjacskáiba
bal kezével
pedig megtámasztja a hátára simuló fiúcska lábát,
amely még nem is arc, csak vázlat:
a szemet is csak
egy halványabb ecsetvonás sejteti.

Lét és nemlét között lebeg ez az esetlen kis
emberi élőlény, még szinte egy testvérével,
aki időtlen-időig fogja magával hordozni
mintegy mindannyiunkat figyelmeztetve
okos, szomorkás tekintetével...

KIRÁNDULÁSOK

1

DÉLUTÁNI VERŐFÉNYBEN

Köves hegyi út
Tücsök ciripel
Majd egy másik
Két tücsök ciripeli
Az időtlenséget
A délutáni verőfényben
Az idő vizébe
Beledobott kő
A tücsök szava
Az elme táguló körei
Az elmúlás ponttá sűrűsödött
Remegése is
A tücsök szava

Köves hegyi út
Irtott hegyoldalak
Csupa zöld idomok
Csendesség

2

TÉLEN A MÁTRÁBAN

sárga fagyöngy az ágon
szívem vizében látom
az arcod
vakít a fehér hó kemény
fagyban bujkál a remény
és a nap
ezüst arca
a hegyek kőhideg magánya
vezet a farkasok nyomára
meg az őzek patája
a hegyek tarajára
a magasban kiugró sziklán
ül a szív és titkán
pecsét a nap
csendesség
szívem vizében kék az ég
úsznak a hangok
barátaimé

kékség fény végtelen öröme
kisfiam szivárványszíve
egy gépezet vagy kéz
már rögzíti a nevét
fényözönben az arcom
a télben egy sziklaparton

3

A KAKUKK

A nyár fénytengere völgy öblének menedéke
megpihenés a virágok zümmögő illatában
s megszólal a kakukk
és végtelen láncolatban felhangzik
az emlékek kakukkmadarainak
távoli titokzatos hangja is
itt kellene megnyugodni az őstölgyek
alatt leheveredve
és megszólal a kakukk
szól szól egyre szól
egy távoli pontról
mezítelen testtel összefonódni forró bőrödet
csókolni vadul a nyár forró mézillatában
s majd az éjszaka simogatásában hajad arany
szálai szednék a jeleket
de megszólal a kakukk
és egyszerre minden eltűnik
csak százezer betonmedence sorakozik
ameddig a szem ellát és mindegyikben
egy távoli emlékű hadihalott
csontjai és koponyája.

4

ÁLMODBAN

Szerelmem
álmodban fűben
hemperegsz velem meztelen
az égi óra megáll
csend kotol a mindenség
felett
s csak hemperegsz velem
füvek selymében meztelen

mint lassított filmen
száll a haj
úszik
míg el nem oszlik
a szerelem
de álmodban fűben hemperegsz
velem
örökre
meztelen

5

MÁRIÁCSKA

Máriácska könnyezettél Velencében a Doge-palota előtt
s körbejártad néhányszor a Campanilét
mert nem jöttem hozzád talán szerettél Máriácska

késett a vonatom Mestrében egy igazi venetót láttam
mintha éppen egy Carpaccio-festményről lépett volna le
jellegzetes arcélével
hát újra Velencében kötöttem ki hol vártál rám Máriácska
kedves virágocska sétálgattál elégikus hangulatban
te kedves virágocska szívemből-ágacska
emlékszel mennyit járkáltunk mint két testvér-szerelmes
még csókod ízét sem ismertem
Velence tengerén a vaporetton sikátoraiban
egy aprócska vendéglőben tengeri csillagot ettünk
te bájos csillagocska-Máriácska
a harangtorony tetején megsimogattam
az arcod s alattunk Canaletto-panoráma
emlékszel Máriácska-gondolácska hosszan szeretettel
érintettük a paripák aranyozott ércpatáit
és a márványszobrok húsmerev-mégis-lüktető húsát
este tízkor felhőszakadás volt és vízben úszott
a Tengerek Fényes Királynője s a Szent Márk templom
baloldali kapubéllétében találtunk menedéket
és megöleltelek Máriácska-oszlopocska
csak magamhoz szorítottalak hangtalanul...

...és Firenzében Máriácska az állomáson maradtál
holtfáradtan Sharonnal a nagydarab amerikai lánnyal
aki cimbalomművésznék készült és ismerte Rácz Aladárt
és én rohantam, hogy még egyszer lássam talán utoljára
a Palazzo Vecchiot a Dávid-másolatot legalább
és a palotán gyertyák égtek lobogtak mint valamikor
a középkorban és megkérdeztem egy aprócska urat
hogy miért égnék a gyertyák azt mondta hangverseny lesz
majd ékes franciasággal ecsetelte a kis népek
szabadsághoz való jogát jómaga korzikai volt

igeneltem mindenre amit mondott de most nekem rohannom
kell át kell szaladnom a téren gondoltam
közelről kell látnom mindent
hát így volt Máriácska Firenzében
az állomást Bermuda-szigeti lányok özönlötték el...

...és Rómában Máriácska a Péter templom kupolájában
gyalogoltunk százezer falrafirkált név között
s a város dombjairól etruszk virágillatokat hozott a szél
meg babérét és ciprusét
te kedves Máriácska még csókod ízét sem ismertem
magam sem tudom miért volt ez így...

...és a Leonardo da Vinci repülőtéren emlékszel Máriácska
a repülőn mely kiszállt a tenger fölé s mintha az űrben
lebegtünk volna alattunk úsztak el az itáliai partok
Elba szigete s a többiek fényes-párából-szótt-Máriácska
és emlékszel láttuk Velencét is újra két gyufásskatulyában
elfért volna de mégis mindent felismertünk
könnyezettél és megszorítottad a kezem
talán szerettél Máriácska soha többé nem láttalak
mégis ezer emlék él bennem rólad Máriácska-szerelmem...

6

MAJD EGYEDÜL

Sugarak hosszú köntöse lebeg:
ősz nap sugar fáradt álmodása
kísér utadon s vágyaidban a
szerelem melengető látomása

Szerelmed hosszú köntöse lebeg
beborítasz véle karod átölel
lágyan s szavak selyme suhan
érzelmeim mezőire míg örökre el

nem tűnsz majd hirtelen
egy bágyadt őszi délutánban
elhagysz s szerelmed köntöse

nem lebeg majd körülöttem
s én egyedül állok az őszi
verőfényben s nem tudom hol vagy.

GRAMMATIKA

én benned alszom te benne alszol
én benne alszom ő bennem alszik
te benne alszol ő benned alszik
én benned kiáltok te bennem kiáltasz
ő bennem jár te bennem kiáltasz
ő bennem jár én benned sírok
ő bennetek jajgat ti benne jajgattok
én benne sóvárogok ő benned sóvárog
alszunk pihenünk kiáltunk járunk
sírunk jajgatunk sóvárgunk
mindannyian egymásban élünk
egymásban alszunk egymásban kiáltunk
egymásban járunk egymásban pihenünk
egymásban jajgatunk egymásban sóvárgunk
mindannyian mindannyian
egymásban élünk tovább egymásban halunk
nincs menekvés egymásból nincs kijárat
egymás labirintusában alszunk pihenünk
kiáltunk járunk sírunk jajgatunk
és mindig lehet előlről kezdeni:
én benned gyilkolok te bennem gyilkolsz
te bennem gyűlölködsz ő benned gyűlölködik
mi bennük akasztunk ők benned nyaktilóznak
és ez az egész ragozás megy tovább:
én benned benne bennünk bennetek bennük
te bennem benned benne bennünk bennetek
bennük mi ti ők
én téged szeretlek te őt ő engem
én őt te őt téged őt én te engem
én mondom ő csinálja ő mondja én csinálom
te mondod mi csináljuk
ő mondja és ő csinálja
én ölk te ölsz ő öl
mi ölünk ti öltök ők ölnek
te mondod ő fog ölni
ők mondják mi fogunk ölni
én öltem te öltél ő ölt
nekünk majd ölnünk kell
nektek majd ölnötök kell
ő öletett én öletni fogok
mi egymást egymásban
és így tovább a végtelenségig
én nyújtom a kezemet te nem nyújtod
ő nyújtja mi nem nyújtjuk a kezünket

PILLANATOK

(PIROS BOGYÓ)

szótlan pillanat
ősi madártetős ház
tejfehér ködben
diófa fanyar
ősz ezüstje
a nemlét az egyedüllét
elhagyott kert
domboldali
illatos szilva íze
gyerekek bújnak el
galagonya
tavaszi emlékébe

(KERTBEN)

hársfányi csönd
ímé ide ültettem
rózsát
diófát
orgonát
egyedül a kertben
madárnak csőre
színes tolla:
őre az idő töre

(MÁJUSI BARANGOLÁS)

végtelennek tűnő fűttyős vonatok
a rigók újra megjelentek
a domboldalak ibolyát hajtanak
zengő méhek virágzanak
a fák koronájában
a májusi fényverésben indulni kell
amerre a szem lát
erdőszélen szemrevenni a galagonyát
kék ég leplébe burkolt romos prэшáz
kivágott öreg diófák magányát
benövi a tavasz

téli havat lelni
arcot benne mosni
rókalyukba nézni
kutyacsontvázt félni
mohos útra lépni
virágszirmot tépni

nyúl fut a horizonton
gyermek szeme nézi

(PILLANATKÉP)

varjak hatalmas hadserege
özönlik a föld fekete torkából
elborítják az eget

gyermek ugrándozik
tágas mező közepén

a létezés szellős friss fuvallata
átjárja a csontokat

(NAPLEMENTE)

talán sohasem a végtelenség
ősz távlatában

eleve meddő szózuhatagok

eredendő hatalom véres násza

talán egy pillanatra
egy hatalmas hang felébreszti
a...

(NYUGTALANSÁG)

semmi üzenet a mindenség
előregyártott elemei között

ősz párolog a lovak
izzadt homlokáról

cinke-ősz: csak nyugalanság

mi van a szavak zagyasága mögött

kutya csörtet az avarban
sürgős tennivalója akadt

aprócska gondok temetőjében
hétköznapi pokjai szövik
hálójukat az égig

(HÁBORÚ)

értelmetlen üres csontboltozatok
koponyák kilúgozott agyvelőkkel
a hazugság kábult mámorát
sugározzák szét a végtelen
hamis messzeségeibe

(ÁLLATFOTÓ)

sunyiság kacsingató pofája
alázatos mosolygó agár:
a létezés végső igazsága?

(A)

a rügyfakasztó fák és bokrok
szelíden hajladoznak
a tó vize opálosan csapkod

ibolyalelked
a tavaszban ébred
elhagyta: álmodozom ébren

(B)

már nem jössz
a semmi megfogta az öledet
maradsz egyedül
pedig kibontottam
a tulipánt néked:
nemlétből a formát

(KÉPEK)

szavak csapdája
csukódik ránk mindenünnen
szemünket lecsukjuk egymás előtt
fülünk kóccal bedugva végleg
mozog a szánk: szavak burjánzanak
kinek kell a szív
mely az önzetlenség virágait hajtja?

(B. G-NEK)

csak egyetlen pillanatra
megpillantani önmagunkat
fázósan borzongva
fáradtan és elcsigázva
a hétköznapi taposómalmok
áfiumos bódulatában

csak észrevenni egy pillanatra
önmagunkat
és a másikat is meglátni
egy sóhajtasnyi szünetben

töredéknyi időre
megpillantani egymás arcát megszorítani
egymás kezét
valahol

(DERŰ)

jóízű csend meleg illata forgácsnak
ősi műhely megcsírázott benne a nyugalom
a munka megfogható valósága

archaikus szerkezetek fából
szépmívű kerekek motollák
lassúdad körmozgása

kéz izomzata megfeszül
a szerszám megfogható tárgyat
akar szülni

BICIKLISTÁK

Soponyai Péternek

ragyogó
napfénydélelőttön
rügyfakasztó meleg bogárhátú egek
kökénymenyasszonyok virágzó
fehérruhás galagonyatündérlányok
tavasz milliomm neszezése

kerekek futottak réten dűlőn
suhanó langyosmeleg tájban
gyerekek bújtak el dombok
hajlatában

suhant a világ: vadgalamb idő
a tüdő teli volt friss levegővel
szívet markoló bánat pókja
menekült előle: csak a gyerekek
friss nevetése hallott eltűnőben

szellős-tágas volt-világ
azon-arca

ott-akkor lefelé suhogtak
egyre kisebbek lettek
összezsugorodtak
kiszakadt
belőle
fia

dombok görbülete-hullámozása
veszélyt érezve a láb
az ösztön megnyomta a pedált
s akkor futottak el végleg
gémeskút felé völgybe mélyen
gyerekek és kerekek elsuhantak
legszebb tavaszban
május idusán

valahol megálltak leszálltak
gyorsan szaporáztak fel a dombra
ott várta őket vén körtefa
méhes lombja

PAS DE DEUX
avagy
A BÚCSÚZÁS ELŐÉRTZETE

(a sehová-se úgyse-lesz mégse-lesz
nem-is-érdemes
miért nem érdemes
nem érdemes mert nem érdemes)

eljött az eljött
ő jött el el kellett jönnie
akinek

a Mindenség-pupilla nedvesen kitágul
és leadja a jelzéseket:

vigyázz

szerelmes ne légy belém
vigyázz szerelmes ne legyél

jó majd vigyázok
majd ügyelek rá
hogyan ne legyek
szerelmes beléd
csak szemeimből indulnak el
zokogva hömpölygő folyamok

vonító atomjaimnak megparancsolom:
szerelmes nem-lenni
szerelmes beléd

a szád tapadókorongja
a számra tapad tapadókorongja
a szádra csúszik a szám korongja
csupa tapadás a Mindenség
beléd tapad a Mindenség
belém tapad a Mindenség

nedvesen táguló pupillám
nedvesen táguló Mindenség-pupillám
csak tréfált veled szerelmem csak úgy
csak úgy tréfált veled: eszedet ne veszejtsd
hamuvá ne váljál meg ne haragudjál
mert azt mondtam drágám
nehogy szerelembe zuhanj belém
csak azért sikoltottam kedvesem:
hogyan szerelmed nehogy merev bakelitté váljon
nehogy halottmerev bakelitté váljon
mert én úgyis elmegyek
elmegyek úgyis
mert én nem bírom ezt a szörnyeteg
üres dobozt

ezt az üres pléhdoboz agytekervényt
 nekem el kell mennem
 nekem világgá kell menekülnöm
 sírok jajgatok de el kell menekülnöm
 ezért ne legyél belém szerelmes
 meg ne sejtsd az én tűzvész szerelmemet
 mert én úgyis elmegyek
 itthagytok mindent úgyis úgyis úgyis
 hogy nehogy én is merev bakelitté váljak

 a szád örvénye kitátja torkát
 a szádban örvénylő mozgással süllyed a szám
 a szájak síkosan csusszannak
 lágyan simán lágyan gyűrűznek
 lágyan síkosan csúszósan
 egyre beljebb hatolva
 egyre beljebb tolakodva
 gyűrűzve összeszívódnak
 a tapadókorongok lágyan elcsúsznak egymáson
 forró csúszások csusszanások
 a szájak némán csúsznak csuszamlanak
 egymáson egymásba
 csúsznak sikamlanak
 suhannak nedvesen
 forrón tűzben lángolódva
 behatolnak áthatolnak lehatolnak
 egybecsúsznak csúsznak csuszamlanak
 behatolnak összehatolnak
 nedvesen tűzben csúsznak csuszamlanak
 egymásba tapadnak nedvesen nyákosan elcsúsznak
 egymást szívó korongok
 egymást szürcsölő korongok
 Mindenség-korongok

 ne törődj velem ne törődj velem
 velem már ne törődj
 mert jaj úgyis itthagysz
 szájad tapadókorongján
 szájad Mindenség-korongján
 nedves forró elcsuszamlás
 a Mindenentúlra - - - - -

MELANCHOLIA

A Nagy Célok Emlékkönyvébe

A HIÁNY ÉRZETE

Ó szülőanya a Mindent mindig
átítató Halasztgatásnak:
a néma kezekben a Szorítás
Vágya nyughatatlan zsibog.

MAGRITTE KIÁLLÍTÁSÁRA

A Szemed mögött ajtó nyílik:
arra kell nézni: az Ősz mögé.

ŐSZEL KERTBEN

Elégetik a Fák halott Leveleit;
Elégetnék, ha tehetnék, a Cinegéket
is az Amateur Kertészek, mert miért
is röpködnek örökké a Virgonckák?

MEGLÖVETETT FÁTZÁN

Oh fényességes Fátzán
névtelen Menekedése
az siket Véletlennek
mongolpofájú Katsintása
elől!

MOBIL

Lépések előre s hátra,
s nehéz Illata a Csendnek;
sem előre, sem hátra -
az Időnek Iránya nincsen;
soha többé a Múltnak
nem lesz Kincse;
megéri a lassúdad a Lélek
alattomos Nincse.

KÖZTÉRI SZÖKŐKÚT

Meg lehet-é törni
Szökőkút Buzgalmát,
mellyel löki Magasba
vízi Sugarát?

TUFAPINCÉBEN

Hordó kemény Dongája, Abroncsa
közé zárva Jóság Óbora csöndben
érik, - mi végre, kinek?,
ha Ivója alig sincsen.

BOSZORKÁNYŐSZ

szikomorfa szigor nélkül
fűzfa szűz nélkül
hársfa hárfá nélkül
gyertyán gyertya nélkül
platán platina nélkül
eperfa epe nélkül
kőrisfa kő nélkül
juharfa juha nélkül
diófa gyu-fa nélkül
almafa álma nélkül
akácfa cápa nélkül
eukaliptusz alamuszi nélkül
narancsfá halandzsa nélkül
tulipánfa tuli nélkül
jegenyefa jéger nélkül
cseresznyefa csere nélkül
mandulafa mandolin nélkül
szilvafa vasilij nélkül
krisztustövis kereszt nélkül
rókalyukba mind fuss fuss

KŐFALHALLUCINÁCIÓ

Mire vár a Lövedék
a Závárzatban?
Mire vár az Ujj,
Célzásra torzult Szembogár?:
Falba csapódó Golyó Árnya
Enyhet adna egy Döglégynnek
a forró Rothadásban.

LELTÁR FIGURÁVAL

Egyre csak halmozódik az asztalon
a semmi porban megtestesülve
válaszolatlan levelek szemlesütve
arcok a bélyegeken
dióhéj dobozokban kavicsok
játékpipa orgonafából és
vadgesztenyéből
elszáradt fenyőgally egy szem
sárga fagyöngy
tobozok a dobozok mellett
egy kibevezett kriptonégő
két apró nagyító semmire se jó
nincs mit nagyítani
a nap kisütött március
után április
rég beszáradt tollak üvegphárban
rajz- és festőeszközök
ábrándozásra
mennyi irón nádtollak
öreg bibliák és rajzszögek
jómaga az asztal mellett
ülve.

RONDEAU AZOKRÓL, KIKNEK SZÁJOK NÉMA

*(Jean Meschinot - 1420/22-1491 -
után szabadon)*

Kiknek szólniuk kéne, némák:
Az őszintéket balgának tartják;
Kiket vezérel a jóság,
Szemeim nem látnak senkit;
Erények lejtőn, a bűn ránk tekint,
A szégyen titeket int,
Kicsik, közepes és nagy despoták.
Hízelkedők nagy emberek lettek
És magas állapotba keltek,
Jól nevettek,
Magok fölött nem tudnak semmit.
Kiknek nyelvek néma, nem beszélnek.
Szegénynek, csupasznak születünk.
A jót csak Istenünktől vettük,
Néki mi ügyeink
Nála ismerősek, mondok nektek,
Minden bűnök teremnek,
Ha a jókat fel nem karolják.
Kiknek szólniuk kéne, némák.

AZ ÓLOMKATONANAPOK FELVONULÁSA

Menetelnek a Napok,
majd Glédába állnak;
újfent maséroznak
s egyre trombitálnak.

A METAFIZIKUS FELJEGYZÉSE

Őszi kikerics soha-madara
smaragd mezőben csontlilán.

KODAK: THE BEST QUALITY

(Egy amatőr-fotó margójára)

Művészi fotó vízihullával
(előtérben)
(háttérben) Tadzs Mahal
(ilyen és ilyen blendenyílás
fényszűrő satöbbi adatok:
elsőrendű vásárlás)

ez a pária ez a vízihulla
iszony-puffadt-foltos-
holdragyogású-elefántcsont-
faragású-puha-lötytyös-
emberalakú-hatalmas-záptojás
kissé arrább

három dögkeselyű
tollászkodik
auschwitz-i nyugalommal

(majd)
csont-éhség-ótvár-eb
szaglász
ott ahol az emberben volt
a magház.

TELEGRAM A KOZMOSZBÓL

Feje tetejére állt a világ?
A világ tetejére állt a fej?

SUPPILULIUMAS PECSÉTHENGERÉNEK FELIRATA

Hiúzléptű párdac-isten
maskarás semmi-vad ösztönöket
zár magába
vad sakálarcú számítás
a másik ember csak tárgy
az önzés a tér minden zugát
bétölti - kitölti a sejteket
vírus mely öröktől fogva irányít?

A NAGY CÉLOK EMLÉKKÖNYVÉBE

A nagy Célok vértelen Ajakkal
mosolyognak.
Az Ember apró Örömökre vágyik néha.
Egyetlen meleg Szóra
egy végtelen Óra
Méhében együtt lélegzeni
Csendben és Békességben.

JELZÉSEK TANA

Mindenkinek szabad mosolyogni
önnönmagán
és a többiekben.

EGY AGYAGTÁBLA KIBETŰZÉSE

...a magány falain...
egyre nehezebb lesz áttörni...
...meddő a jószág méhe...

FEJFÁMRA

Áldás mindazokra,
akik reám mosolyogtak

VAGYOK

(Szufi dervis éneke)

Hogy mi vagyok én, megfogni nem lehet.
Teljesség létem, mégsem létezem. Csak általad.

Légyen bármivé az egy-ség semmi-sége,
Kifejezője e semmi-ségnek én vagyok.

Olykor moly lepkéje vagyok a napkorongon,
Olykor ránc és redő a víz sima tükörén.

Hol általrepülöm társuló eszmék forgatagát,
Hol az anyagtalan világ madara vagyok.

Nevemet néha nem mondom csak jégnek:
és a kemény fagyos télben megdermedek.

A négy elembe burkolódtam belé,
Felhő vagyok csupán az ég arculatán.

Az egy-ségből a végtelenbe jutottam:
Semmi sincs valóban, mi nem én vagyok.

Erőm magának az életnek forrásából buzog,
És minden szájban én vagyok az ige.

Érzéke vagyok minden egyes fülnek:
És minden egyes szemnek látása is.

Minden dolog rejtező lehetsége vagyok,
S vagyok mindenkinek, ki van, az észlelése.

Vágyaim és akaratom mindenkivel közös;
Saját tetteim másszor végleg kielégítenek.

Bűnben és vétekben vagyok a gond, a baj,
De jótévő szellemem abban, minek jó neve.

MÁT LÁ TÁRI

*(a babiloniak szerint az a hely, honnan
nincs visszatérés)*

A végső nagy Állapot
Feltámadás nélkül:
abban a másik Világban
sem Jutalom, sem Büntetés.
Tettél bármit itti Világban:
a Holtak Szuroksötétben,
vértelen Ajkuk Port harap.

PILLANATCSAPDA

Néma Perc, Gondolat nem fogan.
Megvan a pontos Magyarázat.
Mindenre megvan a pontos Magyarázat.
Érzelmek rezzenő Szárnyait
meg lehet-e lepni még?

Lassan Minden a Magyarázat
Csapdájában leli halálát.
Lassan Mindenre van Magyarázat:
minden Mozdulatra, minden Mosolyra,
Minden Lépésre, minden Cselekedetre,
Mindenre meglesz lassan a Magyarázat.
Mit kutasson hát a Szív,
mihez van Joga még?
Mindenhonnan a Magyarázat
Dárdái állják körül.
Mégbenul. Mozdulni sem tud.
És néma Perc érkezik el.

EGY FESTMÉNY GÉPIES LEÍRÁSA

Ők ketten egy férfi és egy nő állnak.
.névtelen szobában már befejezték A
Szeretkezés misztériumát.
.sejtelmesen tiszta szürke fényeK
Párája borítja pompás testüket.
.háttal állnaK
A férfi mintha röpködni akarna.
.izmos vállából leereszti karjaiT
A nő.
.éppen harisnyatartóját kapcsoljA
Kemény csípőjén tompora elefántcsont.
.csak állnaK
Néma mozdulatlan nyugalomba.
.pillanatba merevedvE
S kitekintenek egy hatalmas ablakon.
.mely mögött makulátlaN
Hóval borított domb emelkedik.
.s szemük a horizontot kémlelI
1976

REKVIEM A SZERELEMÉRT

(Fúvós és húros hangszerekre)

Szépségem szerelmem hová is tűntél
buján virágzik a növénymindenség
alattomos gombák támadják a fák leveleit
szépségem szerelmem ugrálós báránykám
néked dobog a szívem üreges álnok éjszakákon
a virágok olyan kurtán a semmibe vesznek
a tavaszok egyre rövidebbek:
elmúlás szövöget.

Virágzó réteken egyedül vándorolok
már beleúntam a talányba
már nem keresem semmire a választ
csak te lennél: közelséged és ittléted
üres délutánok kitárt ablakaiban integetsz
s a dolgok létentúliséga
sem elégíti ki a szívem.

Mert csak a vágy csak a vágy növekszik
félelmetes csendben félelmetes csendben
egyre kurtább tavaszok erdeiben.

Testecskéd fehére izzik a szívemben
testecskéd fehér izzása

szépségem szerelmem
ugrálós báránykám
hová is tűntél
miért nem vagy velem.

*

Szívemben a bánat
óriásmotolla-járat.

*

Virágokat szedek neked a réten
egyenként vágom le őket a szárról
majd a te kezeden, meleg fészkében
találják meg nyugalmukat
s a szívet majd újra elönti a bánat.

*

Fürtös levendula-csillag-nászok
bomlanak ki a forró éjszakákon
az álom üveghegyén túl várlak
virágzó mandulafák idéznek szívemben
kőkényfényes reggelek

pacsirtás szederindák
forró elomló holdhomok
aranyhajból font lobogó nappalok
ölyvös galambok
orgonafűgás sajgó tavaszi nappalok
gombagalagonyás maszlagos sejtéses
elmászó-hüllő-keserű magányosság

Őrült orgonaburjánzás
tücsözkakatolás
elmúlni érted csillagragyogós éjszakákon
göncölszekér-nyikorgások
zokogások
halott-szerelem siratások között.

*

Szívem bánata virágból szőtt háló
terád akarom hajítani
csillagnedves éjszakából
téged kihalászni.

*

Rigócsőrben gyűjtögetlek
gyíkyszemekben nézegetlek
erdő mélyén ébresztgetlek
tűskésággal véreztetlek
hársillatban bódíttatlak
fenyőtűben szoríttatlak
kalickában ugráltatlak
csillagok közt hajigállak
aranyláncon táncoltatlak
mézszőlővel megkínállak
kristálpohárkában iszlak
iszalagra felkúszatlak
vadludakra felhajítlak
kertecskémbe el-bévetlek
vadbogyóval megétetlek.

*

Már nem ölelsz szép kezeddél
nem sodorsz el lágy öleddél
síma röptű madárszárnyak
borítsanak reád fátylat.

*

az arcod
az arcod az arcod
az arcod az arcod merül föl
az idő üledékeiből
az arcod az arcod

nyakacskád vékonyka íve
 bársonyos tapintású mellecskéid
 (elzuhanás fáradt nappalok üres éjszakák
 egyedüllétében
 még mindig téged építgetlek)
 jelekkel a kikericssek
 megbabonáznak
 megbabonáznak
 a
 nélküliségeddel
 az évek
 hullonganak
 virágszirmok
 az almafáról
 a cserszömörce
 szivárványt játszik
 már a hegytetőn
 s
 nyakacskád íve
 lassan
 a cserszömörce
 bokra mögött
 örökre
 eltű-
 ni
 k
 .
 *

Oh szerelem száz Vivaldi-búgású oboája, a fülemüle csattog a
 hársfákon, falba merülő álméjszaka, nappalcsonak suhanása, a
 fülemüle füttye, sípja, oboája, mézédés pitypanghallucinációja,
 gyere közelebb fülemüle a lombok labirintusában, virágzó
 almafa méhes bódulatában, szerelem szerelem boglárka,
 pünkösdirózsa, fekete tulipán, pitypangejtőernyők sima
 suhanása, rigócsőrök mulatása, szerelem szerelem, vadgalamb
 szárnyacsattogása, eleven szíved dobbanása, fuvola viola
 d' amore, csak rajta húzza száz Vivaldi-hegedű, fuvola,
 virágozzék az almafák virágain, téged várlak szemem fénye,
 néked sugárzik, sír a Vivaldi-fuvola, sír szomorú szépségben,
 sír utánad asszonytestvérem, könnyezik a Vivaldi-fuvola, nincs
 már tér, nincs már idő, csak a várakozás, a remény zokog a
 szív legmélyén, a szív forró rejtekében, titkosmelegében, ...
 eltűnnek most már a szavak, most már a szavak...

...vége a B-dur fuvolaversenynek.

AZ ÉRTELEM HÚRJAI

I

ÖSGÖRGETEG

(A brüsszeli Brueghel-kiállítás néhány képét szemlélve)

Korom ösgörgeteg, elvisz, elsodor;
kapaszkodás, a kéz halál-sikolya,
a kéz leszakad, mindenről, hiába
kapaszkodik: korom ösgörgeteg,
kiszolgáltatott szívem összeomlik,
jajszavam a semmibe hatol, szám
undok mocsokkal teli fulladozás:
korom, ösgörgeteg, örült lavina
hull alá így vad hegyek meredek
oldalán: korom ösgörgeteg,
eleven húsom az őrlő kövek,
gyökerek, csontok, koponyák között,
görgeteg: ösgörgeteg a korom,
fájdalmam ösgörgeteg, élet-halál
görgeteg, szétfreccsenő velő forró
lűktető darabjai arcomon: őshullás,
ősordítás: millió éves ösgörgeteg,
csontrecsegés, bordaroppanások,
boncolókések, szeretethiány-szikék
behatolása, borotvametszése:
ösgörgeteg ezermillió szilánk
robbanása: a mélység tátongó torka
kinyílik: ösgörgeteg, őslavina,
iszonytató kiáltozások, örült
kacajok, irgaloméhes imádkozások,
ösgörgeteg: korom: apokaliptikus
háborúk, szörnyistenek, velőloccsantó
irgalomnélküliségek, játszóterek,
gyermekfejekben gyermekszemek,
korom ösgörgeteg: jajszavam semmi
a semmi köbén, menekülésem meddő
kapaszkodás, leszakadt körmeim,
szétrepedt tagjaim: ösgörgeteg
korom: ösgörgeteg: vak örület,
hajsza, zuhanás, görgeteg,
öspüffeteg vágyak szorítása,
ösvajúdó őszuhanás, tériszonya
a félelemnek: ösgörgeteg,
megállíthatatlan véres nász,
világrobbanások, kifolyt szemek,

haláltrombitások, szörnyek,
szörnyek és megintcsak szörnyek,
hová zuhan az ősgörgeteg,
kiontott beleket,
rongycafát ereket sodró őrgörgeteg,
őslavina az idők kezdete óta:
a halál-felé-ősgörgeteg,
varangyos rettegések, tisztátalan
érintések, bélmocskok, gázkamrák,
krematóriumok, mosolygó sárkányfejek,
pokolormok, mennyországvölgyek,
szétvert herék, karóbahúzott hüvelyek:
korom ősgörgeteg: ősgörgeteg korom,
mumifikált jóindulatok, vöröskeresztes
ápolónők szűzhó köpenyekben,
kígyók, békák, vírusok: ősgörgeteg,
szomjhalál, éhhalál, jajongások
zuhanó lavinája, sportsman mellek
és bicepszek, ápolónők, takarítónők,
királyok, császárok, állatfejek
ősgörgetege: ősgörgeteg korom
megatonnás földrengései, szökőárjai,
éhségzónái, leprái, kolerái, szarkómái,
korom ősgörgeteg: markoló kezek,
kitaposott belek: kegyelem, kegyelem,
kegyelem, kegyelem, kegyelem,
kegyelem mindenkiért: ősgörgeteg
korom őssepestis-vírusai,
testvérgyilkosságok, fegyverropogások,
hisztériák és hisztérikák,
őskövület-jószándékok, ringyó szavak,
ringyó szavak, ringyó szavak,
korom ősgörgeteg: ősgörgeteg korom,
koromsötét világosságok,
tűzvillámos sötétségek,
megpatkolt, megsarkantyúzott élőlények,
vérontó cirkuszmutatványok
-roppsza hoppsza bokassza-
felfüstölt hullák, emberbőr-liliomok,
maffia-vénuszdombok,
embermáj-pástétomok,
korom ősgörgeteg: ősgörgeteg korom,
olajbafúlt szárnyas állatok
zuhanás, szédülés, örvény,
poklok és poklok és poklok és poklok
bugyrai, paranoid emlők, tífuszos mosolygások,
lopakodások, settenkedések, laposkúszások,
rothadások, virágzások és újra és újra
vérontások, vérontások és megint vérontások:

őrült görgeteg korom: korom őrült görgeteg:
a mindenséget elnyelő krokodilpofájú lavina,
Amanda Lear bűgő turbékolása,
szenteltvízes zenekarok, elektronikus
hallucinálás, kitárulások, bezárulások,
imamalmok, eszmebörzék: korom ősgörgeteg:
ősgörgeteg korom.

II

(Más hangnemben)

„...j'ai trouvé cette figue,
qui sera l'un des éléments de ma
Consolation matérialiste.”

Francis Ponge

MÉHESKOCSI

A méheskocsi, a méheskocsi, gyönyört okoz a méheskocsi,
a méheskocsi az erdő mélyén, a méheskocsi a nyugalom,
a méheskocsi a boldogság, a méheskocsi, ahová
vissza kell térni, a tiszta ráतालálás, patyolat lélegzés,
méheskocsi, méheskocsi énekbe szőtt jeles ünnep,
a méheskocsi megszüli a csendet, szárnyak zümmögése
a méhes nagy batár, méhes páfrányzatos harasztban,
méheskocsi dönögése zümmögőnése fényemeletei,
nap melengeti szívünőideje tűnő iszalagokat,
honnán menekedik az elme, nagy nagy isten méheskocsi,
mézeskocsihoz, nagy mézes batárhoz megnyugodásért,
méhekkal zümmögőnete, jövedele, menetele, röppenete,
édes, mézes, szeder létezése: nézése, szeme öröme,
méheskocsi az igazi, az igazi, a sohasem hazug,
a méheskocsi tiszta mint hófehér gondolat,
kiabálások szájából tódulnak: mindent tudunk,
mindent tudunk: a vad, a vad, a vadállatok felébredhetnek,
méhes zümmögés napfénynyugalom semmibe tűnhet,
kedves méheskocsi, szépségem ki-beszálló méhecskék
úgye te méheskocsi, úgye te méheskocsi, úgye te élőkocsi,
úgye béke, béke lesz mindig, ilyen béke lesz
mint te a méheskocsi, zümmögő méhes nagy batár,
üszepedő időben megfogható tárgy sejtelmes szépsége
méheskocsi, méheskocsi a nyugalmad mikor nyerjük vissza
te szép te gyönyörű te igaz sohasem hazug való-ság
mikor nyerjük vissza a béke a béke a béke egyensúlyát
a békét a békét a békét: méheskocsi te szép...

TÉLI TÁJKÉP MADÁRSEREGETTEL

Oh,
ez a madársereglet,
nézd amott,
lenn, innen a hídról:
- az életben álltunk-e még, vagy
az életben túlról pillantottunk
belé e téli, szűz-hóköpeny
borította tájba? -
e különös, úszó, ringó, tipegő,
egymást csellel orozó
állatsereglet-kavalkádra?
- hófehér hattyúk hófehér havon,
jeges opál vízben, s irombák,
s közöttük egy: - fekete éj -;
Mondd, szerelmünk hol lebegett,
hol, a térnek melyes szögletén?
szerelmünk: ez a galaxisokat szülő
csira-csiga
és ez a sereglet ott, alatt,
összefutó folyók
jegén-vizén
hattyúk kara
és fürge vadkacsa-karaván,
s hozzájuk csapódva
- marakodó, csintalan inváziós hadak -
számuk-sincs, piros vért kacagó
nyalka sirály;
Mondd, hol lebeg a szerelem, a szerelem,
mely bennünkben kiált,
és nyüzsög és dagasztódik
szerelem-atom
milliárd és milliárd:
a térnek, téridőnek vagy minek -
nevezzelek - valami - mindenségben
és annak melyes szögletében?
- s ez a kavargó fehér-fekete-tarka
madársereg
ott, lenn, a hídról nézvést
szinte szürreális döbbenet,
mert nem hamis -;
Mondd, mit kerestünk a jégbefagyott
folyók felett?
lobogó, galaxis-szülte fájó szerelmeket?
- a tér, a téridő, vagy minek
a melyes partján,
ki mondja meg? -

s alattunk még mindig ott lenn
az a kavargó, úszó, röppenő,
morzsát kolduló, pompázatos,
földöntúli madársereg?!

Győr, 1987. január 31.

VERONIKA KENDŐJE

I

Szenvedő Krisztus-arcom
ha feléd hajtom,
patyolat vászon kendődet
szelíden borítod rá,
Veronika -

II

Fogyó életem, telihold most,
újra fényesen ragyog,
tövises homlokomon
elapadnak szivárgó
vérpatakok -

III

Kezed már nem is kéz,
de gyöngyvirág simogatás;
örökkön körülöttem lebeg,
ha végighúzod rajtam:
boldog kitárulkozás -

IV

Kis vékonyka arcod
s hegyeske orrod
legharmonikusabb diszharmónia;
szemedben az utolsó kérdés:
az istenség akarata -

V

Szenvedő Krisztus-arcom
ha feléd hajtom,
(mondd és mondd)
patyolat vászon kendődet
(újra és újra)
szelíden borítod rá
(végső nagy szerelem)
törékeny Veronika? -

VERONIKA HÍVOGATÁSA

(Hegedűre és fuvolára)

(A mindenség mélységéből felbúg az Isten szava)

Csontjaimban megremeg a velő,
Csontjaimban megremeg hiányod.

Néma számat szóra tátva kiáltok:

Utánad kiáltok némán érted szenvedő;
Utánad szenvedő némán érted kiáltok:
Csontjaimban megremeg hiányod.

Szuoksötétben tapogatózom, mint világtalanok;
Zokogok utánad, mint örök szeretetlenek.

*(Hegedűhang sír fel - fénysebességgel
terjed a sehol-sohasincs
Galaxisok felé)*

Hegedűhang sír belőled s a hangok atomjai
Elözönlük a szívem,
Mert őreá találtak.

Fuvola hangja zokog fel belőlem s a hangok
Atomjai elözönlük a szívedet,
Mert őreá találtak.

Kezemet nyújtom a seholsem-vagy feléd;
Pillanatokkal ezelőtt még
Öledben nyugtattam fejemet.

Arcom is megindul a valahol-vagy feléd.

Egyedül lebeg feléd az arcom,
Hogy szemeim legalább magukba ihassanak.

Érzem, hajam simogatod szelíden
Már-már nem-vagy-sehol kezeddél.

Simogatásod borzongató mindig-így-volt,
Örökre-így-lesz sejtelmessége.

El-elszabaduló poklok milliárd és milliárd
Önzésbugyra fortyogásában

Ragyogó-sugárzó delejes szemed
Lassan világ-talan szemeimbe látást
Világol.

A veled-vagyok a meg-sem-születtem előtti
És a már-életem utáni világokba ragad.

*(A szeretlek-szó atomjai a halott végtelenség
időtlen-teretlen magányába hullanak szét.)*

A szeretlek-szó száguldó atomjait
Minden bátorságom összeszedve összeterelem,
Hogy ezredszerre is feléd kiálthassam,
Beléd suddoghassam: - Szeretlek -

Gondok és szeretetemetők lidérces világában,
Önzések bűzös mocsaraiban,
Hogy milliomodszer is feléd kiálthassam,
Beléd suddoghassam: - Szeretlek -

*(Az előbb-még-itt-volt kezéd már a
Sehol-sem-vagy galaxisáról integet némán
A tátongó űrön keresztül.)*

(A fülemben énekel az istenség fuvolója.)

A szeretetért haldoklók zokogása száguld
Időtlen idők óta

az Univerzumban:
- szeretlek -

*

Csontjaimban megremeg a velő,
Csontjaimban megremeg a hiányod;
Néma számat szóra tárva utánad kiáltok:

Patyolat vászon kendős
- Veronika -

DALOK VERONIKA TÁVOZÁSAKOR

Mondd, mit ér csendes
szobámba lépnem,
ha téged kirekeszt
onnan a világ;
áhítatom már csak
imádság lehet,
mely érted száll, míg
világ a világ.

*

Életemből, ami kevés
(még marad)
veled - lepergő
csendes álom:
míg végleg búcsúzom
majd tőled:
s az lesz az
utolsó halálom;
de szerelmünknek vége
nem lesz,
- mosolyodnak bokra -
virágzik túl
életen-halálon.

*

A rigó énekli már
esti imáját
a május-kertben;
sötétbe borult már
a szobám:

(- áldás, áldás -)
a csend is nyugodni
tér bennem,
szemed lehunyom,
száddal
halkan suttogom
(szerelmem)
érted
imám.

*

Óh, drága Veronika,
ki lépteimbe
szegődtél,

bánatomba mosolyogtál,
mosolyomba szomorkodtál,
szemembe láttál,
fülembe szóltál,

most éppen búcsúzol
s elmégy,
(visznek az én saját lábaim)
alakod egyre kisebbnek
látom,

de érzem: jössz visszafelé
hozzám
(szerelem-álom)
túl
életen-halálon.

*

Égi batyumból
kidobom
minden
bánatom,
ha
elmenőben
visszanézel.

IMÁDSÁG SZERELEMFÉLTÉSBEN

Hiányzol nékem
a mindenség viharainak
zúzmaráinak
jégtengereinek
végtelen hidegében;
hiányzol nékem
ebből a darab kenyérből,
melyet számhoz emelek;
a nyálamból, melyet
lenyelek;
hiányzol nékem
a csontváz-halál
torokroppantó szorításából,
madárcsontvázak látásából,
hiányzol nékem a hiányból,
hiányzol nékem az álteljesség
bódító pillanataiból;
hiányzol, hiányzol az istenség
hatalmas birodalmából -

- Szerelemszorításod és ígét
formáló finomka-ívű ajkaid
sírják
a végső nagy együvértartozás
nosztalgiáját; -

mert jeges révületként jár át
a hiányom:
a hiányom halálos lék
léted törékeny
asszonyi bárkáján; -

- a hiányom a hiányoddal
találkozzék az öröklét
zeppelinjének istenmegáldotta,
végtelenbe suhanó
fedélzetén.

*

(és az utolsó ítélet napján
az angyalok fűjják
majd a trombitákat
és a semmiből vonják ki
csókdaló szádat!)
Ámen.

TAVASZVÁRÓ FOGANTATÁS

Felméred-é a hatalmas
áradást, mely bennem:
valód -

*

Hol vagy? merre tölem? -
lélegzetedet más bútorok
és más levegő hallja
- drága egyetlenem -
tűnő jelenetek nosztalgiája
szorítja a szívem,
ha gondolataim időzhetnek
csak nálad -
drágám, kedves mosolyod
smaragd vizű kaszkádokat
fakaszt(anak) szememben
és csillaghintákon röpül
a végtelenbe e törékeny élet -
a hozzátartozás
gravitációja
állít most már be végleg
kozmoszi pályára,
melyet öröktől fogva
vágyott szellem és lélek -
s
csak
érted
keringek most már tovább
élve vagy halva
a végtelenségig -
- a galaxisok és galaxishalmazok
és a szupergalaxis-halmazok
miriádjai éppen azért léteznek,
mert egyetlen apró sóhajtásoddal
létrehoztad őket
a gyönyörűség
égreszálló pillanataiban -
- Kezünket összefonva
az Egyetemet lüktető ütemre lépünk
és az istenvilág határain
pihenünk és heverészünk:
Szeretlek - - -
de szétszakítanak bennünket
házak
mocskos utcák

az emberek
kutyák
eszmék
félelmek
és
éles kések: -
- holdporban kúsznék feléd vénuszi ufómból
kilépve a Hold szétlőtt, sebhelyes
arcán:
én a Nagy Vándor
az Időtlen Idők,
a teretlen Terek
a Múltak és a Jelenek
és a Jövendők Nagy Vándora -

Hogy egészen egyszerű legyek:
VÁRLAK,
VÁROM LÉPTEID KOPOGÁSÁT,
ÉS SZÍVDOBBANÁSODAT DOBBANÓ SZÍVEMEN
AZ ALÁZAT ÉS AZ EGYSZERŰSÉG
ANYAÖLÉBEN
ÚJRA ÉLETRE
FOGANVA
VÉLED! - - -

GEORGINA EMLÉKKÖNYVÉBE

Születésnapján

Ha szeretsz,
jobban fáj a fáj,
a bú búsabb,
magányosabb
a magány...

Ha szeretsz,
derűbb a derű,
fényebb a fény,
szívebb a szív,
emlékebb
az emlék,
ha szeretsz...

19 octobr. 1985-dik

A HALOTT PILLANGÓ

Ezer virágra szálltam
volna
Ezer virágba szálltam
volna -
Hamvas szárnyacskáimra,
tükörbe néztek
volna
a csillagok,
a csillagok;
- S most itt heverek
aprócska halott
(szerelem nélkül)
tárgy:
Megvakulnak lassan mind
a csillagok, mind
a csillagok.

EMLÉKKÖNYVBE

„kínok vasszöge” (T. Á.)

(Megholt álmok sötét ködfelhőin
átdereng-é néha igaz valónk; -)
mi voltunk-é mi, vagy csak
űzött árnyékként síklott
át hajónk
vajmi ismeretlen fájdalom
háborgó vizein,
- s általjártak kínzó
vágyak
didergő ízein?!

17-dik okt. 1986.

AZ ÓDON SZENTJÁNOSBOGÁR

Mint valami ódon szentjánosbogár
izzol fel emlékezetem éjszakájában -
a teljes hamisság látszata mögött, odaát,
de nem itt; itt, de mégsem odaát - hol-ban
is vagyunk?: egy nyálas áldimenzió gázkamra-
liliomos hulla-rétjein üzzük az
illuzionált teljesség futrinkabogár-váladék-
illatú pillogó pillangóját -
izzik az emlékezetemben, az emlékezetem
éjszakájában az az ódon szentjánosbogár,
az az álom, amit minden pillanatban kitalálunk
magunknak, mikor úgyis tudjuk, hogy Isten
segítsége nélkül (mert kinek a segítségére
lehetne még számítani) csak a nagy
semmibe löjük bele vágyaink nyilait: vak-
töltények vagyunk, csak majd egy nagyot
durranunk - földből kikapaszzkodó halottak
(régén meghalt elvetélt szerelmek)
csontkezei kulcsolódnak néma imára értünk,
imádkoznak a majd imára kulcsolódó csont-
kezeinkért, s majd amikor mi zokogunk, hogy
beteljesedjék egy emberpár, legalább egy
emberpár tökéletes boldogsága -
rohan az idő (csontgolyóvá keményedett közhely),
megint felfutottál hozzám (mi mindannyian
bolygó hollandiak), itt kerestél nálam igazi
hazát, de negyvenkét kerek perc után máris
újra rohannod kellett a gondok temetőjébe,
az eltemetett álmok temetőjébe - a
gyönyörtől fakadó sóhajaidat a tőled megfosztott
falak suttogják az éjszaka magány-
kriptájában - egy perccel ezelőtt még itt volt
a meleged, szerelemfészkünk még ki sem
hűlt, s te rohansz valahol egy jármű után,
itthagya magad után a gyorsan hűlő magányt -
miközben az elektronok szünet nélkül keringenek,
pályájukat egy másodperc alatt hatezerbilliószor
futva be -
s te is futsz (keringsz valami szörnyeteg atom-
mag körül) negyven valahány perc után,
amelyből öltözködést, vetkőzést, fészülködést, búcsúz-
kodást, néhány mondat kicserélését leszámítva
huszonöt perc maradt a mi pusztá kettőnk számára,
csak a mi kettőnk számára, csak a mi kettőnk
számára, egyedül a mi kettőnk számára, amikor egyetlen
egynek számítottunk -

szóval, felizzik szívemben az az ódon szentjános-
bogár valahonnan a múltból, vagy valahonnan
a jövőből, amikor majd egyek voltunk, s amikor a
múltban egyek leszünk - kergetőzés ez az
egész tizedesparancsra futólépésben rohanó élet -
- visszarohansz az első emeletről, mert itt felejtetted
a kagylókirakású karkötőt, amelyet a szerelembe-
zuhanás előtt az íróasztalra tettél, s amit az
Antillákról hoztam neked - veszett kapkodás,
keresés, mert a jármű indulásáig már csak másfél
perced van, le kell még rohannod újra a negyedik
emeletről - s így múlnak napok, hónapok, évek -
de mégis olyan végtelenül hatalmas ez a
Nagy Kapaszkodásra Épülő Szerelem, hogy éjjel-
nappal izzik bennem az az ódon szentjánosbogár,
az elképzelt boldogság szentjánosbogara,
a Mindenséget Összefogó Nagy Szentjánosbogár,
a Nagy Egység, ami után minden rohanó találkozás
perceiben és percei után vágyva vágyunk, és...
...és az a legrettenetesebb, hogy ha ebben a
szörnyeteg rohanásban Valami Nagy Valaki egyszerre
csak megállítaná ezeknek a másodpercenként
hatezerbilliószor pörgő elektronoknak a pályáját,
akkor az Egész Mindenség egy másodperc ezer-
milliomod része alatt sugárzássá változva, eltűnnék...
s akkor aztán eltűnnék Az Az Ódon Szentjánosbogár
is, amely egybeolvadt, de folyton folyvást szétolvasz-
tott szerelmünket lett volna hívatva példázni, mondom,
ha egyszer bekövetkeznék a Nagy Megállítás,
akkor aztán nem lesz többé példázat sem...

CÍM NÉLKÜL

(Egy vérkép-lelet margójára)

Felmérem a felmérhetetlent veszett mértékeimmel
feléd dobnam mérőzsinóromat, hogy kimérjelek
a névtelen semmi rettenetes birodalmából
szétpattanó erek hálózák be a mindenséget
a mindenség vérzik ömlik a mindenség vére
elfolyik a vér s a mindenség viaszfehér
halottá válik; mérem az utolsó lehetőségeket
a lehetőségeket amelyek szavakká foszlanak
tudd meg, mindez azért, mert nincs bennem
vér nélküled; és vére szomjazom, mint
az alvilág hófehér kísértetei; hozzám kellene
hogy térj fáradt utadról, a hozzám-ba, mint
egyetlen hazádba... néma kiáltás a
halottak ajkán az én hangtalan kiáltásom
teutánad... a magány csigái bemásszák
a tücsöksiratta éjszakák nyugtalan galaxisát
s te rohanó hétköznapi bombatölcséreid
túl eocén kőületekbe zárva várod a
feltámadás harsonáját... s már én is
kőületté változom egy darab kavicsá
amelybe belerúg egy hazatérő kisdíák
egymástól elszakított tárgyak vagyunk
kőületek, melyekben megállt örökre az idő
összeomlik lassan a szélhűdött világ
minden megszűnik, s csak ez a Mindent
átítató kínokkal átszegezett szerelem
lebeg a pusztulás fölött, örök és
fájdalmas kérdőjelként utánunk epekedve.

DANTE A BANTU NÉGEREK KÖZÖTT

(SIRATÓVERS)

Féltelek. Mást nem tudok kifejezni. Csak azt, hogy féltelek. Csak azt, hogy rettegek, hogy elveszíthetlek. Slágerszöveg? Rettegek, hogy eltűnik a térgörbület, ami te vagy. (Csillagközi porból lettünk, csillagközi porrá leszünk.) Azaz anyagi valóság. Anyagi objektum. Aki vagy. Lenned kellett. Halálomba jutok, szörnyhalált halok, amikor féltelek. Nehéz értelmet találni a dolgoknak. Amúgy is nehéz. De így, amikor magával ragad a rettegés csontkarja. Ez a rettegés valahonnan a mélyből tör elő. És árad. Feltartóztathatatlanul árad. Hömpölyög. Zuhog. Elönt mindent. Elönti egész szűkölő lényemet. Ha más szó nincs minderre. Mindig csak ezek a szavak. Ezek a szavak. Szavak. Szavak. Mit lehet velük kezdeni? A rettenet sötét torkát sem lehet velük kifejezni. Ennek a fuldokló rettegésnek. Szűköl a létem (már megint ezek a szavak!), mondom, szűköl, és egyetlen különösen érzékeny ponttá sűrűsödik össze bennem a nagybetűs félelem, a szorongás, elvesztésed szorongása. Szorongásom a gyomromba költözik. Elveszíthetlek. Gyötrelmes szenvedések özönlenek mindenfelé, az embertelenség véget nem érő országútjain. Kis szürke létbe vagy belekalapálva. Inkább: gőzkalapálva. S gyönyörű pillanataidat, gyönyörű pillanataimat, a gyönyörű pillanatainkat örökké legéppuskázza az örült rohanás, az idő könyörtelen hiánya...

Féltelek, hogy letépnek rólam, lenyúznak rólam, a pokolgyártásra ítéltetett jóindulatú agyvelők az értetlenség véres szakadékainak szélén. Félelmem kápói szétcsapják fejemet a nyugtalanság falán. Atomjaim nem találják a helyüket... Rohanok: fékevesztett örült lennék csupán, téged kutató? Hol, hova milyen térbe, tértelenségbe, időbe, időtlenségbe? Megbomlott szavak koncentrációs táborába? Hiszen egyszerűen eltaposhatnak bennünket, mint ahogy rátaposhatnak a militarista csizmák a csecsemők tojánhéj-fejére. Mint Dante a bantu négerék között. Hát nem ilyen ez az egész? Ez igazán jó: *Dante a bantu négerék között*. Még a félelem is eláll egy pillanatra. Szóval: mint Dante a bantu négerék között; jobban mondva: mintha Dante a bantu négerék közé esne. Legalább olyan abszurd létezni ebben a vöröskeresztes sziruppal leöntött hazugság-puding világban: AHOL . NINCS . EGY . PERCRE . EGY . PILLANATRA . SEM . MEGALLÁS . AHOL . ÖRÖKKÉ . MONOTON . EGYHANGÚSÁGGAL . DARÁL . A . PUSZTÍTÁS . AHOL . MÁR . ANNYI . ROBBANÓANYAG . FEL . VAN . HALMOZVA . HOGY . EGY . NEVETSÉGES . PORSZEMET . (Ez is kozmikus por, mint mi vagyunk.) NYOMTALANUL . ÉS . VÉGLEGESEN . ELTÜNTESSENEK . EBBŐL . A . BŐDÜLETESSEN . NAGY . BOLONDGOMBÁBÓL . AMIT . TUDOMÁNYOS . OKOSKODÁSSAL . VILÁGEGYETEMNEK . NEVEZNEK . DE . AMIT . NYUGODTAN . NEVEZHETNÉNK . EGY . RETTENTŐEN . NAGY . RAKÁS . SZARNAK . IS . (Ha ezzel nem sértenénk meg a világegyetemben élő értelmes lényeket.) . S . HA . LENNE . HOZZÁ . BÁTORSÁGUNK . DE . NINCS . MERT . MOST . ÉPPEN . MEGINDULT . EGY . SZINTÉN . HATALMAS . BÉKEHARC . S . MOST . EBBEN . A . PILLANATBAN . MÁR . MEGINT . BEDŐLÜNK . ANNAK . AZ . UTÓPISZTIKUS-ROMANTIKUS . BLÖFFNEK . (Uram bocsásd meg káromló szavaimat!) . HOGY . MEGJÖTT . AZ . ÚGYNEVEZETT . (Ki volt az a naiv, aki úgy nevezte?) . EMBERISÉG . JÓZAN . ESZE . STB . STB . Egyszóval, hogy kimondjam, ami igazából bennem lappang: Féltelek. Rettegek érted. Szűkölő rettegés fészkel belém. Tulajdonképpen magam sem tudom mire vélni ezt a katasztrofális méreteket öltő félelmet, amit miattad érzek. Mert mit féltek benned: egy embert? Egy egyedi embert, akit a közhely és a nagy zsenik szerint soha többé nem lehet már megismételni (se, hogy nekem LEGYÉL se, hogy másnak). Az embert, így, nagybetűvel: AZ EMBERT.

Vagy:	AZ	EMBERT.	Vagy:	A	Z	E	M	B	E	R	T	.	Vagy
így:	A	Z	E	M	B	E	R	T	.	Továbbá:	A	Z	E
M	B	E	R	T	.	Vagy:	A	Z	E	M			
B	E	R	T	.	Talán:		A	Z	E				
M			B				E		R				

T.

(Lám, ennyi maradt az emberből: egy nagy T, egy kereszt, amelyre felfeszítették Krisztust, a szeretet OPTIMISTÁJÁT.)

Most már búcsúzom is tőled, Georgina Fluccus úrnőm, már megint letépett rólam a robot, túlórázol újfent, és szívedet szétlapítja lassan a múlt idő úthengere. S majd az én rettegő félelmem is szétomlik egyszer. Vajon lesz-e belőle legalább szomorú fényű csillagpor?

VÁRAKOZÁS

Felboncoltam már az utolsó
genitáliáimat is hogy
végül is megtudjam mitől
olyan rettenetes ez a
várakozás.

Ezt nem tréfásan de keserűen
mondom.

Tehát ülök a boncasztalomon
illetve fekszem
többször fel kell ülnöm persze
mert ha fekszem nem tudok boncolni
kutatásaim nem sok eredménnyel
járnak illetve jártak mert
nem jöttem rá a dolog nyitjára,
így sem.

Ez a rettenetes várakozás:
már megint nem jöttél.

Micsoda hétköznapi banál' esemény ez
de mégis: nyugtalanságom
a tíz a nyolcvanadikra hágott
(mondják hogy épp' ennyi elemi
részcseke van ebbe / abba / melyikbe'
a világegyetembe').

Tovább metélem hát a zsigereket
most már úgy sincs megállás
most már a végére kell járni.

De csak egy elvágott torkú remény
bontakozik ki lassacskán az
összekaszabolt zsigerek közül.

(az egész létfantázia csak
libidófölösleg lenne?)

Most pedig újra összerakom magam
mint egy türelmetlen isten.

Az órák (a percek) undorító csúszó-
mászók: cammogva araszolnak
a majdani nagy semmi bugyra felé.

Már megint nem jöttél.

A várakozás feltartóztathatatlanul
buzog befelé a falak résein
s lassan előnti a Váró-Termet.

A mennyezet közvetlen közelében
a fulladás utolsó pillanatai.

TÖREDÉK

Az ólomgalambok megelevenednek
könnyű röptük a vágyott origóba visszajut

ölelésünk kétszárnyú röpte
a tökéletes megvalósulás

az ujjongás határtalanná tágul

.

ŐSZI JELEK

Groteszk, Orbán Ottónak

A végtelenség béna csókja
meglegyinti az arcot
az őszi nyirokban
egy nyálkás gomba
szembe(okádja) az éppen
arra kószáló generalisszimusz
egy beteg tüdejű makkot
A határtalan ész
kiveszi utolsó szabadságát
s elindul oda ahova
soha el nem lehet jutni
(az idő nőnemű lenne?
a tér pedig férfi?)

kicsorbult szakócák
hullanak az égből
a fák tövében titokzatos zenék
a lépések meg fennakadnak
az ökörnyalak fején
a lélek manóként bebújik
egy különös egérlyukba
s az ősz első vonata
pöfög át a tájon
feledésbe hullva

mennyi lénynek ontották már / újfent
ki a vérét még lüktető zsigerét:
ím a gőzölgő vérmocsarakból
az Isten csodálkozva kilép
abból ami itt történik
semmit nem ért

egy rothadó fülemüle bűze
terjeng a levegőben
tüzérségi sortűz pityereg le
a felhők rózsaszín szűzhártyájáról
egy kitepelt madárszárny-tollseprő:
egyetemes házmester söprögeti
a nyári gázkamrák hamvasztottjainak
törékeny-pici-törpe csontjait
s a szél hordozza: boldog postás
a megszámlálhatatlan levélkrematóriumok
fanyar-édeskés illatlavináját
az őszapó szakavatott akasztáshoz
készülődik a legszebb galagonyabokor
piros bogyós tuskés gallyain

a szederbokor szögesdrót-labirintusában
elmúlás szendereg az utolsó
bágyadt napsugarakban egy hatalmas
boa constrictor (vagy anaconda?)
lappangva csúszik észrevétlen
az öröklét háta mögé
és egy hirtelen roppant erejű
hüllőcsapással magába
nyomja

ERRE újfent elokádja magát a gomba
s a generalisszimusz (leokádva)
VIGYÁZZ-ba merevedve szalutál az égen
kötélékben húzó vadludaknak.

LUCIDUM INTERVALLUM

A

az üdvözlések szétfoszlanak mint a pára
csak a késeket köszörülik tovább
szfinkszek szája nyílik
kiüzennek a nemlétből a nemlétezők
egy szemgolyó az egész világegyetem
ez az egy határtalan nagy szemgolyó
az isteneket elűzték a halandók
az istenek elhagyták a halandókat
minden utat zsákutcává alacsonyítottak le
majd amikor már csak a szavak élnek
csak a szavak lesznek a szavak
a szörnyű egyedüllét egén szürke
felhőnyájként tűnnek el a nemlétezők
horizont nemlétezők horizontvonalán
a toronyórákban nemlétezők harangok ütnek
a nemlétezők toronyórák léteznek csak
a nemlétezők tornyokban

B

egyetlen szó sem akar többé létezni
a gondolatok hővé alakulnak át
kisistereg az anyag utolsó butasága
csecsemők hintáznak a légben mindenfelé
csecsemő alakot ölt az isten
a csecsemők végtelen gyorsasággal
szaporodnak az esetlen csecsemők
vaskarmokkal tépnek bele rózsaszín
húsukba

C

az ész lejárt már nem lehet bejáratni
por hamu és kövület lesz minden
minden az erőködés megszűnik
a gravitáció leleplezi önmagát
valami mégis visszanéz csodálkozva
önmagára visszanéz önmagára
a visszanézés visszanéz önmagára
az önmaga visszanéz az önmagára
a visszanéz visszanéz a visszanézre
a vissza néz a vissza néz
az előre mint irány végleg megszűnik

D

tulajdonképpen ha jól belegondolunk
ha jól belegondolunk
a gondolat a táguló világegyetem
a világegyetem a táguló gondolat
de a szavaknak el kellene pusztulniuk
hogy a gondolat ne gondolat legyen
a gondolat ki-gondolat
a ki-gondolat kigondol-at
igen most már világos:
a halál pillanata lesz a nem

ki-gondolat a nem-kigondol-at
a nem-nem a nem-nem-nem
a nem-nek a nem-je
a teljes és totális súlytalanság
hővesztesség az isten
ölelő karja: az entrópia

E

furcsa el sem fogják hinni majd biztos
mert megtaláltam a nemtaláltamot
mert a fő kérdés az örökös megtalálás
vagy mondjuk így hogy elérés
bekebelezés birtoklás be- és megemésztés
mondjuk az anyagi valóság teraszán
tehát egyszer egy adott pillanatban
befejezett lesz a befejezetlen
ördögi ördögösség vagy nem
az érzékszerveim voltak az isten
kidugott csápjai?

csak még egyszer magamhoz szoríthatnálak

F

„Végül mindenki a kikerült utak miatt sír.”

1987. december 12.

KÉRDEZŐ VERS

Meghallod-é egyszer a szózatot
mely kiszól a vérből és a csontok velejéből
szétszakadt álomhúrok csattogását
a vándormadár-kék egek szentélyében

űzött szenvedélyek halk susogását
sziszegéseit a bú kígyóinak

meghallod-é halálos szorítását
az ereknek vérző sebeknek
a kincseskamrák lobogásában

széthulló arcaim fénypásztáit
a zöld evezők monoton csapásai mögött
a tavasz simogató csontkezét
alamizsnáért könyörögni
a kivertség lila parókáját
lobogni a kegyetlenség céda ágyán

meghallod-e egyszer a szózatot
mely kiszól a vérből és a csontok velejéből?

1989. április 19.

AZ UTOLSÓ VISSZHANG (SZERELEMMVERS PRÓZÁBAN)

- Szeretsz? - kérdezte a férfi a boldogság ormain kalandozva.

- Szeretlek - felelte az asszony -, nagyon.

Megállt körülöttük az idő, övük volt a létezés legvégső értelme. Egymásra találtak.

Éppen az elébb szálltak le a vonatról, fellélegezve, felszabadultan, telve a vágyak robogó hegyi patakjaival és hallgatag tengerszemeivel. Végre elmenekültek, végre sikerült messzire kerülniük a vesébe hatoló tekintetek borotvaéles törei elől. A félelem már nem lihegett bennük sivataggá száradt torkával, most csendesebben lélegzett az is. Minden bagazséria, szemernyi teher nélkül indultak neki titkos útjuknak az azúr ég kupolája alatt, a megfrissült létezés mámorosan kozmoszá táguló tüdejében, ketten, egyszerűen, zsoltáros áhítatban; a madarak pompás koncertet szereztek össze számukra, mindenféle növényi élőlények langymeleg cinkossággal suttogták szívüknek egy álomvilág régen várt üzeneteit.

- Szeretlek, szeretlek, szeretlek - hadarta játékosan az asszony, aki könnyű, lenge kis blúzt viselt, s finom szövésű sortjában gyönyörű domborműként pompázott gömbölyű kis feneke.

A férfi most gyöngéden átkarolta karcsú derekát, s az asszony delejesen simult tenyerének bársonyos fészkébe. Valami titokzatos nyelven suttogtak nekik az égből integető fenyőkoronák.

Már benne voltak a korban, életük kenyerének javát már elfogyasztották, de a rájuk zúduló határtalan boldogság harangzúgása ünneplőbe öltöztette minden eddigi bűjüket-bánatukat; úgy érezték, hogy az örök idő különféle tájain megszületett, éppen születő vagy majdan születendő vágyakozásaik végre beteljesedtek, hogy beléptek az örökkévalóság szentélyébe. Retteneteik sötét gomolygásait áttetsző párává foszlatta a csak bennük kelő új égítest fénye.

- Majd én viszem a kis válltáskádat - suttogtá szerelmesen a férfi -, olyan csodálatos érzés, ha nincs rajtad egy szemernyi teher sem, amikor könnyű vagy, akár a pillangó, mely önfeledten cikázva keresi a párját - s már akasztotta is a vállára a semmi kis szatyrot, s mentek, egyre csak mentek, mint a megbabonázottak, akiknek már nem volt semmilyen céljuk, s most mégis a cél felé igyekeznek.

A férfi hirtelen megtorpant. - Istenem - s elcsuklott a hangja - a bőröndjeink, ott felejtettük őket az állomáson! Hát mi ez az egész? Csak álmodtuk ezt a csodálatos boldogságot, felszabadultságot, könnyedséget? Hát nem csomagok nélkül indultunk a mi szerelmes utunkra? De miket is beszélek itt összevissza!

- Drágám, édesem, nyugodj már meg, ne veszítsd el a fejedet. Az a két bőrönd igazán nem fogja megkeseríteni az életünket. Ugye, szívem, nagyon, de nagyon szeretsz? - s az asszony forró csókban forrt össze aggályoskodó, felindult kedvesével.

De ebben a pillanatban egy postakocsi fékezett mellettük.

- Úristen - szaladt ki önkéntelenül mindkettőjük száján. Nem valami ismerős cserkészte ki talán őket boldog névtelenségükből? Szerencsájuk volt: az állomásvezető száguldott utánuk a két bőrönddel. De szórakozottak egyesek, mormogta, s már száguldott is vissza, következő vonatához.

- Majd én viszem mind a kettőt - nevette el magát kényszeredetten a férfi -, majd én viszem, szerelmem, - most már úgyis mindegy. Igazad van, ezért a kicsinységért nem veszíthetjük el a fejünket.

- Szeretsz? - szorította magához az asszonyt szereleméhesen a férfi, amikor egy lombos tölgyfa alatt kis időre megpihentek. Ez már a végső, tovább nem fokozható szeretet, a végső nagy beteljesedés, a megváltás, az Egy, igen, a Nagy Egység. Bocsáss meg, hogy olyan vagyok, mint egy dadogó kisdiák, de már szinte nincsenek is szavaim. Ó egek, minek is hoztuk magunkkal ezt a rengeteg csomagot, mit csomagot, egy karavánútra való málhát, egy egész rakományt!

Az asszonyon meg rajta is egy-egy degeszre tömött hátizsák, mindkettőjük kezében a súlyos bőrrönd meg különféle dobozok, zsákocskák, tasakok, még felsorolni is nehéz lenne őket. Az asszony már ereje fogytán majdnem összeesett a cipekedéstől, de összeszorított fogakkal viselte terhét. A férfi egy ideig még igyekezett segíteni asszonyán, de már őrajta is annyi volt a málha, hogy csődöt mondott a jó szándék. De azért időről időre le-lerakta gabancát, s rohant vissza társához.

A kézzel húzott kocsira felfért az összes poggyász. Még a nagyját is nehéz felsorolni: négy-öt természetes utazótáska, egy szekrénynek is beillő, vasalt-pántolt, sok vihart megélt hajóláda - ki tudja, melyik őstől maradt rájuk -, amelyet csak négy rakodómunkás tudott a kocsira emelni, aztán három különös formájú, vastag viharvászonba bugyolált, hosszúkás tárgy (hangszerek lennének bennük?), sok egyéb apró kiegészítő, egy kitömött fekete hattyú (az élővel csak jóval később találkoztak egy félig befagyott folyón), s volt ott még összesen kilencvennégy kisebb-nagyobb kínai és japán porcelánbaba, meg egy 213-as számot viselő kórházi ágy mindenféle járulékkal, úgymint infúziófolyadékok, kartonok, fagyasztott vérplazma és így tovább. De mit számított mindez, szerették egymást, és ez volt a lényeg; együtt voltak, és mindent egészen éreztek, és kettejüket is egynek érezték, és mégiscsak boldogságuk országútján húzták-vonszolták mázsákat nyomó kocsijukat.

Az asszony ezüstösen csengő kacagása hangzott fel mögötte a távolban. Bizony alaposan lemaradt hatalmas kocsijával, bizony, nem asszonynak való az a roppant teher. Az asszony egyre csak kacagott, és közben azt kiáltozta a messzeségből, hogy szeretlek, szeretlek, szeretlek. Nagy nehezen megállította a roppant súlytól szinte önmagától mozgó kocsiját, s kezdett visszafelé szaladni asszonya felé, az ő igazi asszonya felé, akit a kimondhatatlanul nagy világegyetemben kellett meglelnie. Hosszasan ölelték egymást, lélegzetük is elakadt, az nem lehet igaz, hogy mennyire szeretlek, suttogták bele egymás suttogásába, lehelték bele egymás leheletébe, itatták bele egymás atomjaiba. Már egy álló hete meg sem tudtuk egymást ölelni, istenkém, drágám, de megvékonyodott az a kis arcom, olyan, mint egy élére állított pergamen-lap, súgta évodve és egyre szerelmesebben a férfi.

- Jóságos ég! A kocsikaraván, meg a csomagjaink! - ocsúdott fel hirtelen az asszony a mágikus bódulatból. - Hogyan is feledkezhettünk meg róluk csak néhány percre is!

- Igen, igen, ez nem tréfa, ez mind a maguk csomagja, itt áll mindegyiken a nevük - kiáltott le rájuk a teherautó vezetője -, az sz...-i postáról hurcolom maguk után már jónéhány órája. Nem egy könnyű dolog errefelé teherautóval járni. Itt írják alá, s kezdek a lerakodást.

Bealkonyodott, mire végeztek az átrakodással. Pedig ők egyszerűen csak boldogok akartak lenni. Most már aztán valóban úgy festettek, mint egy-egy cirkuszigazgató, aki egymaga szállítja egész kompániáját meg a kellékeit.

A szerelem egyre mélyebben hatolt beléjük, járta át őket, szívódott legbelső zsigereikbe, kiabálni szerettek volna magányukban, hiszen mindig el-elszakadoztak egymástól, éjszakánként

agyoncsigázottan zuhantak kísértetekkel teli, nehéz álmaikba. Már csak nagy néha kaptak üzeneteket egymástól a sűrű rengetegben, amelyben utolsó erejüket megfeszítve vonszolták a málhásszekér-karavánt, az ősrengeteg egy-egy nyílásán még át-átkiabálva egymásnak, habár a válasz már mind nehezebben volt kivehető a növényi zúgásban és az egyre növekvő távolság miatt.

- Szeretlek, szeretlek, szeretlek - vélte hallani a férfi lelki füleivel egy mély, szakadékos vízmosásban, ahol már egy álló hete iparkodott összegyűjteni guruló málháit - szeretlek, szeretlek, szeretlek, kalapálta a szíve, amely már egyre tompábban verte fáradt ritmusát.

Ereje utolsó megfeszítésével ráncigálta fel a gravitáció ölelésében fetrengő utolsó kocsiját is arra a füves tisztásra, amely egy mély szakadék szélén világított. A kocsikat nehéz volt mozdulatlanságra bírni, a kerekek alá nagy köveket kellett raknia.

- Végre, végre fenn vagyok a csúcson. Innen majd csak meghallja a kiáltásomat -, s agyongyötört kérges tenyeréből tölcseért formálva kiáltozni kezdett:

- Szeretlek, szeretlek, szeretlek...!

Amikor hosszasan elnyújtva befejezte, mint valami furcsa harci kiáltást, egy töredéknyi időre halottinál is halottibb csönd árasztotta el a nagy mindenséget, az őcsend költözött vissza elhagyott birodalmába. S egyszer csak, mintegy varázsütésre, mindenfelől, csúcsokról, völgyekből, szakadékokból, sziklaszirtekről, messzi síkságokról ezer és ezer hangon kiáltott vissza ezer és ezer visszhang, az egész mindenség ekhózta:

- Szeretlek, szeretlek, szeretlek...

De csak saját hangjának különös, szinte földöntúli, testetlen változatai voltak ezek a monoton, álombéli szavak, s amikor végleg elhaltak, hirtelen villámcsapásként hasított belé a szörnyűséges felismerés: az asszony hangja örökre elveszett, a tíz a nyolcvanadikon számú elemi részecskéből álló világegyetemben...